

Verlof om

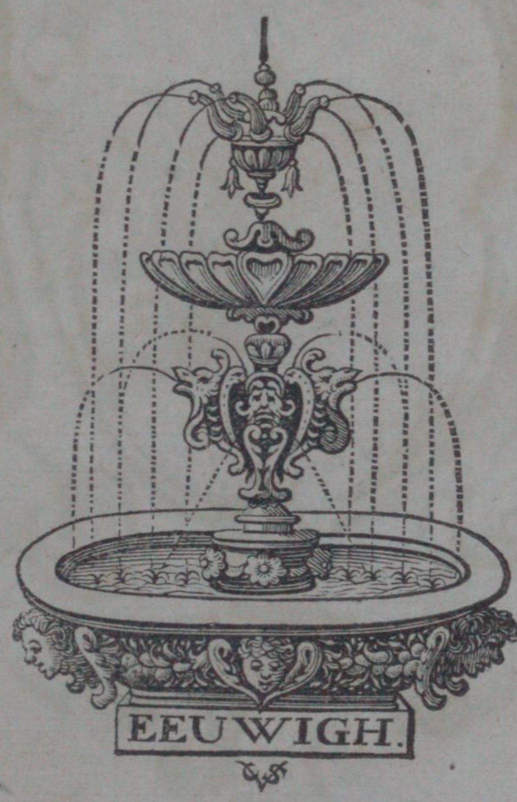
ROMILIVS

EN

PELAGIA,

Bly-Eyndend'-Spel.

Musica multis est incitamentum Amoris.
Menand. in The.

t'Amsterdam, Gedruckt by *Nicolaes van Ravesteyn*.

Voor *Dirck Cornelisz Hout-haeck*, Boeckverkooper op de Nieuwe-zijds Kolck, in 't Bourgoens Kruys, Anno 1644.

SCHOUBURG
In liefd' bloejende

OPDRAGHT,

Aen

Mr. JACOB BLOCK DIELIFSOON.

KASPER VINCKEL.

GERRIT BRANT.

SYMON ENGELBREGHT.

KORNELIS DANCKERS.

Yverige Regeerders,

EN

Sorghdragende Mannen.

HEt gene ick hier uytbeelde, is Sorgh en Liefde. Des Vaders sorge voor zijn Soon, de liefde, in de Jeught. Dees twee werden U E. te samen, op de hooge Schouburg *opgedragen, niemant bequamer vindende, mijne Harderen Brandtoffer toe te eygenen, als die gene, op wiens Altaer dese Offerhande strecken magh tot voordeel der Stockoude Armen, en jonge behoeftige Weesen. Aenvaert en beschermt, onder de lommer van U. E.* Egelentiers *groente, dees geringe arbeyd, van hem, die is en blijft de uwe*

B. F.

INHOUD.

ROmilius Edelman tot Romen, verlieft, krijght nae veel quellingh en moeyelijckheydt sijn langh ghewenste Pelagia, hoe seer Heer Prosperus haer oock versocht. Victorius, met veel omstandigheden, tracht het voornemen van sijn Soon te beletten: maer hy te seer ontsteecken, (veynsde, sijn Vader te willen behagen) versoeckt de Iaght, en tot gheselschap Arnulphus. Francotrijp verliest sijn Ionckheers, dwaelt met het Wild, en komt vol vreese t'huys. De Ionckheeren in Iaghts-redenen opgetogen, gheraecken ontrent een Dorp, waer Herders en Herderinnen met sangh en snaerspel den Feestdagh vierden van hare Veldtgoden, wien sy geoffert hadden. Arnulphus noyt verliefd, hoorende de soete stem, aensiende de schoonheyt van Galathea, wert met liefde bevangen: besluytende van haer niet te vertrecken, voor hy haer tot sijne Bruyt bekomen hadde; waer op Romilius ghetrouheyt sweert, en sy sich in Hard'ren gewaed steecken. Victorius bedroeft om 't derven van sijn Soon, sent Francotrijpe uyt, wiens bekommerde klachten, in 't Bosch, ontrent een hol, Arnulphus beantwoort, aenwijsende hoe hy Debora, in de swarte konst ervaren, versoecken sal, om raed te plegen; wijst hem Xenophylus, wiens voorstel hy volght. De ongeloovige, mids hallef wijs, ontneemt haer boeck, doorleest de konst, stelt die in 't werck, soude van 't spoock beseert gheweest hebben, ten ware Debora hem verlost hadde. Dees onnoosele verwittight sijn Heer, uyt de mond der Tooveres, hoe hy Romen sal verlaten en trecken tot den Bergh Circillo, waer Xenophylus sich onthout, by wien hy hulp voor sijn droefheyt sal bekomen, krijght ontlastingh, en vervoeght sich ter plaetse alwaer hy Arnulphus vindt, doch onbekent, met Galathea ghepaert, en andere Harderen, vrolijck in 't veldt; spreeckt haer aen, en wert vriendelijck bejegent. Tityr en Laura wel lettende op sijn woorden, vermoeden hem de Vader van Romilius, dies sy hem aenwijsingh te doen beloven, en Victorius haer, een dappere vereeringh; weynigh denckende dat hy naest sijn Soon, en Arnulphus, (die Galathea tot sijn Bruyt verkoosen hadde) stont; en trecken, sich kundbaer gemaeckt hebbende, hun Harders kleederen uyt, weshalven d'oude Vader sich dapper verblijdt, doet toeseggingh aen Romilius, Pelagia (om wiens wille hy sijn Vaders huys verlaten hadde) tot sijne Huysvrouw te trouwen: Versoeckende dat sich Arnulphus met Galathea, nevens alle de Herders en Herderinnen, te Romen op de Feeste met den eerste wilden laten vinden.

Spreeckende Persoonen.

Romilius, Soone van Victorius, verliefd op Pelagia.
Pelagia, geliefd van Romilius en Prosperus.
Victorius, Vader van Romilius.
Prosperus, verliefd op Pelagia.
Arnulphus, verlieft op Galathea.
Xenophylus, een oud geleerd Man.
Debora, een Toveres.
Francotrijpe, dienaer van Romilius.
Tityrus, verliefd op Laura. } Harders.
Cloris, verliefd op Galathea. } Harders.
Coridon, verliefd op Galathea. } Harders.

Laura, geliefd van Tityrus. } Harderinne.
Galathea, geliefd van Cloris, Coridon en Arnulphus. } Harderinne.
Apollo.
Pan, } twee stomme Goden.
Mercurius, } twee stomme Goden.
Faunus, } drie stomme Harders.
Sylvius, } drie stomme Harders.
Syrenus, } drie stomme Harders.
Astrea, } drie stomme Harderinnen.
Philomela, } drie stomme Harderinnen.
Dorilea, } drie stomme Harderinnen.

Het Tooneel buyten en binnen Romen, 't begint en eyndight met 't dalen van de Son.

ROMILIUS
EN
PELAGIA,
Bly-Eyndend'-Spel.

EERSTE BEDRYF.

Laura. Tityrus. Galathea. Cloris. Coridon.

HOe vermaeck'lijck ſijn de tijen,
Als wy met ons knabb'lend' Vee,
Loopen van ons Dorp ter ſijen,
Om te ſoecken voetſels-ſteê,
Voor ons Gaytjens, voor haer hoeder,
Voor ons Schaepjens en haer Ram,
Noyt en ſach ick Harder vroeder,
Dan hy ſulcken plaets bequam.
'k Heb mijn Schaepjens gins ghedreven,
Op het hoogh en dorre land,
En ick ſal my hier begeven
Tot dat ſy haer ingewand'
Hebben opgevult met blaedjens,
Van het voedſaem klaver-gras,
En als weer de Sonne-raedjens
Dalen, dalen wy oock ras,
Van de klippen, van de bergen,
Van de rotſen over 't dal;
Waer dat ick haer voort moet tergen,
Om te raecken in haer ſtal;
Daer ſy dan met ſmaeck erkauwen
't Ingeſlickte ſapigh groen;
Voedſaem voedſel, niet om ſlaeuwen,
Maer om voedſel aen te doen.

Daer komt Tityr, 'k ſal my veynſen
Of ick hem niet eens en ſach.
Tit. Heer, wat heb ick al ghepeynſen!
En dat duert den hielen dagh.
Lau. Siet, ſijn geeſt is opgetoge,
Want voorſeker ſoeckt hy mijn.
Tit. Waer of Laura nu ghevloge,
Denck ick, met haer vee mach ſijn?
Ginder placht ſy veel te graſen,
Hier vond ick haer oock wel vaeck;
Daer liet ſy haer vee dick aſen,
Waer of ick nu by haer raeck?
'k Soeck al weer tot ick haer vinde,
Eerder heb ick doch geen ruſt;
'k Sie mijn liefſte by de Linde,
Daer nae toe, en eens ghekuſt.
Hartjens breeckſter, fieltjens ſpijſe,
Eygen engel, goutſte pand;
Ach! hoe ſel jou ſtar noch rijſe,
Tityr, dat jy Laura vand!
In jou ſchep ick mijn behagen,
Al mijn leve, al mijn luſt,
En al mijn ghewenſte dagen.
Lau. Mont toe Tityr, hout jou ruſt.
Tit. Waerom beckje? *Lau.* Om dat ginder
Cloris komt met Galathe.
Tyt. Troosje, dat en mach geen hinder,
Cloris vrijdt; ſoo doen ick meê.
Gal. Wegh, wegh Cloris, hout jou handen,
Laet dit mallen, ay! weeſt ſtil,
't Sou my weſen groote ſchanden,
Soo 'k in 't oogh van yemand vil.
Door jou boerte, door jou malle,
Door jou plompe vryery.
Clo. 't Is te wonder of te kalle!
Kijckt een reys, hoe bangh ben jy!

Jae wel moer, wat heb jy ſorrigh,
'k Segh jou eertje is wel teer!
Daer veur, kijnd, blijf ick jou borrigh,
Dat ick haer niet ſel doen ſeer.
Ick ben oock al nau te raken
Aen mijn eer, en aen mijn bloet;
Cloris ſelt daerom wel maken
Dat hy niemand oneer doet.
Gal. Kom dan Cloris, gaen wy wand'len,
Nae jou Schaepjens en de mijn.
Clo. Selle wy van liefde hand'len?
Soo genees jy al mijn pijn;
Al mijn ſmart, en al mijn wonden
Die ick ly om jouwen t'wil,
En Cupido heeft gheſonden.
Gal. Daer is vollick, weeſt wat ſtil.
Clo. Laura is 't, ſoo ick ken mercken,
Met ons Tityr, mijn ſpeel-knecht;
Heer, wat kan de liefd' al wercken!
Dat bevijnd' ick nou te recht.
Siet den een den ander vrye,
Stroocke, ſtrele, ſoene meê.
Ay, ick mach 't niet langer lije!
Steuren wy haer, Galathe.
Lau. Hout op Tityr, laet dit malle,
Mijn goet ſet jy uyt haer ploy.
Gal. Laura, macht 'er ſoo uyt valle?
Lau. Tityr, ſie jy wel hoe moy,
En hoe ſuyver jy 't kent maecke?
Tit. Wel! heb ick daer an miſdaen?
Lau. Op elcks tongh wy nou haeſt raecke,
Siet daer ginder Cloris ſtaen;
Die ſel lichtelijck ons ſtoeyen
Van gund' hebben aengeſien.
Tit. Seker Laura, 't ſou my moeyen,
Ey, vergeeft, 't ſel niet mier ſchien,

Weeſt

Lau. Weeſt gheruſt, en hout jou ſtatigh,
Want ſy komen tot ons treên.
Gal. Speelgenootjens hier dus pratigh
In het groen, dat mit jou tween?
Clo. Mach jy wel gheſelſchap lijen?
Steuren wy jou in jou praet?
Lau. Cloris jy komt ons verblijen,
Wat klap of jy toch uyt ſlaet!
Want wy nae gheſelſchap ſochten,
Dus jy welkoom by ons bint.
Clo. Niet te ſteuren wy jou dochten.
Lau. Jy kent ons niet ſteuren, kint;
Wy bedrijven aers gien ſaecken
Of ſe ſchien op eer, en deughd.
Clo. Laten wy ons wat vermaken.
Cor. Heer, hoe vrolick is de jeught!
Wat al lachjens,
Wat al prachjens,
Wat al viſe-vaſery,
Plegen Minnaers,
Om verwinnaers
Te ſijn van haer vryery!
't Is niet wonder,
Elck beſonder
Voelt beſt hoe hy is gheſtelt;
Ick moet lije,
Dat beſtrije
My komt liefde met ghewelt.
'k Wil niet veynſen,
Mijn ghepeynſen
En hert leggen op mijn tongh;
Ick beminne
Een Hard'rinne,
Waerom dat ick herwaerts gongh.
'k Sie haer praten!
't Mach niet baten,

'k Moet

'k Moet verhind'ren haer propooſt;
'k Sal het wage,
Mijn behage
Waerde Engel, eygen trooſt;
Hertjens beeltje,
Mijn gheſpeeltje,
Een goên avond wenſch ick u;
Ick verblije
Dat dees tije,
Soo veel lucks my ſenden nu.
Voorts te ſame;
U by name
Soete Laura, bolle meyt,
Hier beneve,
Wilt vergeve,
Al mijn lompe dorperheyt.

Lau. Dorperheyt wy oock wel plegen,
Daer en is niet aen ghelegen,
't Is jou al vergeve, man.

Cor. Danck heb dan
Eerſt van jou; voorts van jou allen,
Willen wy wat ſoetjens mallen,
In deeſ' rijcke klaverway?

Gal. Dat waer fray!
Wie ſou onſe Geytjens drijven,
Als wy by malkander blijven
Boerten, mallen, in het gras?

Tit. 't Geeft gien pas;
Want ſy ſouwen haeſt verdwalen,
En de Wollif mocht haer halen,
Beſt is dat wy by haer ſijn.

Gal. Ick voor 't mijn,
Heb haer langh genoegh vergete:
Doch voor 't leſt, ſoo laet my wete
Wat wy morgen ſullen doen?

Tit. Rasjens ſpoen,

G'lijck als ick jou wod verhale,
Coridon deed my verdwale,
En mijn voorslagh was ghestoort.

Cor. Segh het voort,
Soo jy wilt dat ick 't magh weten;
Anders, heb jy t'saem secreten,
Swijghse stil, ick sal wegh gaen.

Tit. Blijft vry staen,
Seper w'hebben gien secreten,
Of jy meughtse meê wel weten,
'k Selse noch eens stelle voor.
Geeft ghehoor;
Wanneer dat wy iens te samen
Tijd, en plaets bequam'lijck ramen,
Om ons Offerhand' te doen
In het groen?
Aen de Hemelsch', en Veldtgoden,
Pan, Mercurius, Jupijns boode,
En Apollo, die ghewis
Schermheer is
Van de Bocken, Geyten, Rammen,
Koeyen, Pincken, Schapen, Lammen,
En ons horenrijcke schat?

Cor. 'k Hebt ghevat,
As jy wilt, ick wil meê trede,
En mijn offerhand bestede:
Of jy ons ien tijd voor droegh?

Tit. Morgen vroegh,
Voor het krieckje van den dage,
Soo sel yder sorrigh drage
Dat hy buyten 't Dorp verschijnt.

Lau. 'k Wed jy vijnt
My de eerste an de Moole,
By 't Reviertje, daer wy schoole,
Als wy t'saem gaen boswaert in.

Gal. En mijn sin

Is, voor douw', voor dagh te rijſe,
'k Mien jou al t'ſaem aen te wijſe,
Dat ick daer de eerſte ben.

Cor. Ick beken,
Jy daer licht veur ons ſelt weſe,
Doch ick heb daer veur geen vreeſe,
Ben jy'er eer wy ſellent ſien.

Clo. 't Sel gheſchien
Dat ick jou al t'ſaem verraſſe,
Daerom meugh jy wel op paſſe:
'k Heb een vond en die gaet wis.

Cor. Dat en is
Daerom noch niet eens ghewonne,
Weet vry dat wy oock wel konne
In ons kleeren ſlapen gaen;
Is 't gheraen?

Clo. Even juyſt, en ſoo ſelt lucken,
Daerom paſt gauw op jou ſtucken,
Want ick heb het in mijn ſin.

Tit. Dat 's begin;
Yder mach dan wel nauw lette,
Dat hy ken ſijn ſchâe verſette,
Want wie van ons komt te laet,
Men hem vaſt in boete ſlaet. ***Binnen.***

Proſperus.

HOe lief'lijck is den tijd, wanneer ons komt te voore
Het langhverſturve groen, en dat het werdt herboore
Door d'aengename warmt, van jonge Lentens jeught,
In dagen thienmael thien, min eens thien, waer in vreughd'
En blijdſchap werd ghepleeght by al de aerdſche dieren;
Siet hoe dat Zephirus de tellighjens doet ſwieren
In 't groen belommert wout, door labber-koele locht;
Siet hoe den Hemel ſtort haer criſtallijne vocht,
Tot onderhoud van als, dat ſterflijck is van leven,
Hoe aengenaem is 't lof dat ons dees ſtonden geven:

Wanneer den Ram en Stier ſich drayen van het licht,
En voegen in hun plaets (uyt Læda) 't ſchoon gheſicht
Van Caſtor, die de klay met Pollux t'ſaem doen ſcheuren,
Op dat 't geſchapen vee haer voedſel mocht ghebeuren.
De wind, de duynen ſlecht, door drooghte, van haer ſand;
Het ſlibberigh moeras werpt uyt haer ingewant
Al 't ongediert, dat in haer levend' lagh begraven,
Hoe koud' het voor heen was, en 't komt nae warmte draven.
Nu ſietmen dat het loof, de knopjens en haer blad,
Weer proncken op haer ſtam, en wat gheſloten ſat
Ses maenden achter een. Men ſiet de dorre ſtruycken,
En graesjens afgepluckt, weer op een nieuw ontluycken.
De Koeckoeck naeckt en bloot, die 's winters in een boom
Met pluymen lagh gedeckt, is jeughdigh, en niet loom
Om veeren aen te doen, en komt haer weer vermaecken;
Men ſiet den Tortel nu ſijn lieve Duyfje raecken,
En wringen neb' in neb. Den weelderigen Mus,
Vlieght van de boom op 't dack, en ſoeckt ſijn vlam met kus,
Door 't toedoen van ſijn Gay nu eenmael uyt te dooven,
En al wat leven draeght (ſoo veel ick moet ghelooven)
Verblijdt ſich in dees tijd, terwijl dat open gaet
Aerd, Water, Vyer en Lucht. Den Hemel ſtort ſelf ſaet
Uyt haer vruchtbare ſchoot, en doet het al verblijden,
Dat voor beſloten ſat in 's winters grijſe tijden.
Nu leeft het, en verheught al wat de Zuydewind,
Door toedoen van de Son, met warmt te ſamen bint.
Het edel pluymgediert men ſtaegh hoort tiereliere;
Men ſiet den Nachtegael van telgh op telghjens ſwiere.
Het vinſchobgratighdier dat door de wat'ren ſnijt,
Sich in dees lieve Lent, in 't ſtroomend' nat verblijdt.
't Gewormte van der aerd' dat ſietme meê verquicken,
Wanneer het kruypt op groen, en komt den douw afſlicken.
Het leeft dan al in vreughd' wat onder Heem'len leeft:
Maer Proſperus helaes! laes! geen vermaeck en heeft
Soo langh ſijn Lentens Son geen plaets en wil verleene,
Of uyt den Stier, met hem, in Tweelinghs ſchijn vereene.

Sijn

Sijn licht blijft ganſch verdooft, en al ſijn heldre ſchijn
Sal ſteets behyſelt, als een dorre winter ſijn.
Hoe vaeck heeft hy gewenſt, ach! nae dees korte nachten,
En nae dees lieve tijd, waer in dat mocht verſachten
Sijn langh ghedragen ſmart, die hy met klagen uyt,
Pelagia om u, ſijn ſiel ghy in u ſluyt,
En boeyt met ketens haer; ach! ach! 't ſijn Lentens buyen,
Die liefde in hem blaeſt; 'k wed Zephirus uyt 't zuyen
Blaeſt ſoo veel ſoetheyt niet uyt ſijne lieve mond,
Als hem Pelagia kan geven in een ſtond,
Of 't minſte oogenblick. Ha! lichte ſchaduws vreughde,
Hoe trockt ghy eerſt ſijn hert! maer hoe, ghy laes! ſijn deughde,
Pelagia vergeet, vergeet uw' Proſprus niet,
Die in dees Lent, voor 't laetſt, noch eens ſijn trou u biet. *Bin.*

Romilius. Pelagia.

HEmels pronck ſaeght ghy van binne,
Hoe mijn geeſten in de minne
Blaeck'ren, door haer vinnigh vyer;
Ghy ſoudt ſellef haeſt uytbluſſe,
Met het nat, van u lief kuſſe,
Vonck en vlam die my dringht hier.
Pel. 't Vyer ſoo ſeer niet is ontſteecke,
Als ghy met u mont keunt ſpreecke,
Of uytbeelden, eed'le Heer;
'k Denck dat ghy heel wel kunt lije
Liefde, die u komt beſtrije
Nu, en dan by tijen weer.
Rom. Aertſchgoddin, en ſon der Maeghden,
Dat ick u ſoo ſeer behaeghden,
Als mijn grage ziel u doet:
Ghy ſoudt my van ſmart bevrije,
En mijn naer ghequel verblije,
Die dit hert met knagen voed.
Pel. Of ick u eens recht af vraeghde,
Wat u hert gheſtadigh knaeghde,

 'k Denck

'k Denck niet dat ghy 't weten soudt.
'k Meen u wispeltuurge sinne,
Zijn vervult met wulpse minne,
En de liefd' by u verkout.

Rom. Ghy kunt mijn verkleumde klachten
Met een woortjen haest versachten,
Princes, uyt uw' lieve mond;
Dees mijn ramp kunt ghy verhind'ren,
En 't ghequel kunt ghy vermind'ren,
't Geen mijn hert en ziel doorwondt.

Pel. Waren heylsaem onse woorden,
En sy al uw' quel versmoorden
Of beletten d'ondergangh;
Hier nae soud' ghy niet meer trachten,
Te door-gronden met ghedachten,
d'Hooge wet van liefdens dwangh.

Rom. Gronde soud' ick, waer 't uw' wille
In de afgrond, mocht ick stille
't Diep ghesucht, en 't droef gheluyt,
Dat dees grondeloose wonden,
Die 't sinrijcke koor verslonden,
Blasen met haer lippen uyt.

Pel. Woorden die sijn haest gegeven,
Waer meê dat ghy ons doet leven
In een hopeloose schijn;
'k Meen ons Maeghden, die bedrogen,
Door een Jonghmans woort ghelogen,
En verleyt te licht lijck sijn.

Rom. Ach! kost ghy, Princes, afpeyle
Dese stroom die ick op-seyle
Met dit bros en lecke schip;
'k Meen dat ghy wel soud bespoore,
Hoe 't rampsaligh sal doorboore
d'Een of d'ander rots of klip.

Pel. Souden wy op al de klachten
Van de Jonghmans, ons gedachten

Neder

Neder buygen, om ghehoor
Aen haer ſtadigh te verleenen,
Die ſy ſpreecken en niet meenen,
Wis! wy waren dwaes of door.

Rom. Wilt ghy dan een oorſaeck weſe
Dat ick nimmer ſal gheneſe
Door uw' Hemels Arceny?
By de Goden, ick ſal 't lije:
Maer om u, Goddin, ſoo ſtrije,
Tot de ziel verhuyſt van my.

Pel. Seght my eens, waer toe dees rede,
Die ghy ſoo grof komt be-eede
Met het zegel van uw' dood?
Ghy kunt op het naeſt doorgronden
Hoe diep dat uw liefdens wonden
Sijn ghedolven in uw' ſchoot.

Rom. Lief, hoe kunt ghy my ſoo quelle,
En u dus afkeerigh ſtelle,
Leven van uw' trouwe ziel?
Weet ghy niet dat ick dees plagen,
Sal tot in mijn grafſteê dragen
Daer ick om u in verviel.

Pel. Neen Romili, neen, in trouwen!
't Quellen paſt geen eed'le vrouwen,
Dus van quellingh' u ontbloot;
Laet u mijn ghequel niet hind'ren,
U ghequel en ſmart ſal mind'ren,
Eer u overvalt de dood.

Rom. Hemels tongh vol Nectar woorden,
Die ick voor dees noyt en hoorde
Spreecke tot uw trouwe knecht!
'k Voel mijn breyn en borſt ontſloten,
Ay, wilt my uw hert ontblooten,
En uw meningh onderrecht?

Want ſoo uw' dienaer ſulcks, Princes eens mach beſpeure,
Sal hem, ghelijck hy wenſt, het grootſt gheluck ghebeure

Dat

Dat immer Minnaer kreeg. *Pel.* Wel licht ghy qualick denckt;
Doch, zijt uw' ſelven wijs, op dat ghy u niet krenckt,
En ſnoeyt u ſtarck vermoên, en matight uw' ghedachten.
Rom. Pelagia, Princes, ick kan niet langer wachten
t'Ontblooten u mijn hert, mids liefdens ſchicht my dwinght
Te ſtorten voor u neer, de quel die mijn ziel dringht,
Als een ſlachofferhand' op uw' ghewijd' Altare.
Pel. Ghy hoeft 't verwerde breyn dat onder uwe hayren
Schijnt t'eenemael verſtickt, verſmacht en uytgedooft,
Door quellingh tot uw' Lief, van wien ghy ſchijnt berooft,
Romili, eed'le Heer, in droefheyt niet te laten.
Ay! mengelt rouw met vreughd, en ſtelt die ſelfd' een mate,
Op gunſte van de min die u licht dragen ſal.
Rom. Mocht ick Pelagia gheniete, als in all'
Verliet ick, om, van nu, haer eeuwighlijck te diene. (miene.
Pel. Die woorden ſpreeckt ghy Heer, maer ſy gaen niet voor 't
Rom. Ick ſweer, mijn waerde vrou, mijn leve, en mijn luſt,
Dat in uw' dienſt mijn quel, en hel ſal zijn ghebluſt;
Mijn langh verborge pijn ſal daer in ſoo vermind'ren,
Dat alle tegenſpoet, noch ramp my niet mach hind'ren;
Mijn ziel ſal ſijn verheught wanneer ſy dient haer ziel,
Dees overſchoon Goddin voor wien ick neder kniel;
Voor wien ick buygh ter aerd', en offer mijn ghebeden
Van ſuchjens t'ſaem geſtrenght, met liefds gevlochte reden,
Op dat ſy haer gehoor eens voegen wil tot my.
Pel. Romilius uw' klacht wilt ſetten aen een zy,
Want uw' welſprekentheyt, en opgepronckte woorden
Van rechte vryery, ſijn of ſy my vermoorde,
Of dwonge door haer lief zielsſtelende geluyd,
t'Ontdecken al het geen' ick in mijn boeſem ſluyt.
Rom. Ach! Engel, kunt ghy 't doen, dat ghy voor my wilt ſluyten
Uw' trouw verborge ſchat? neen! wilt die liever uyten,
En vrye my van quel met ziels bekommeringh.
Ick ſou gheluckigh ſijn dat ick van u ontfingh
Een eenigh ſchijnſel, Lief, daer ick op mocht vertrouwe;
Ick waer, mijn ziel, verloſt van al mijn ramp en rouwe,

Die

Die my bespringen, als ick u, mijn Engel, mis.
Pel. Romili, ghy sulcks seght, maer dat en gaet niet wis.
Ick heb voor dees wel meer de Minnaers hooren spreken,
Dat sy om haer Princes, haer leven souden breken;
En met 't hartadrigh' bloet doen Venus offerhand'.
Rom. Veel meerder souw' ick doen, mijn Lief, om dese brand
Die in my is gestoockt, maer eenmael uyt te bluffen.
Ach Goddelijcke Nimph! mocht ick voor dees' tijd kusse
Uw' lieve lippen, die met amber sijn bedout,
Ick sou, liefwaerde Maeght, meer dan ghy my vertrout
U toonen met mijn hert. Ick sou, Goddin, mijn leve,
Dat 's lichaem met mijn ziel, u tot een offer geve,
Op dat ghy 't slachten mocht ter plaets waer 't u geviel.
Pel. Ick kan niet veynsen, ach! mijn leven en mijn ziel,
Ghy boeyt my door de kracht van uw' lieftaelge reden,
Dat ick mijn wederliefd, 'k sweer, aen u sal besteden,
Soo Godens schickingh, en de loop des tijdts het lijdt.
Rom. Van vreughd', ô Goden, juyght, en u met my verblijdt.
Pel. Romilius 't wort tijdt, dat wy nu eenmael scheye.
Rom. Uw' dienaer, Aertschgodin, die sal u t'huys geleye. *Binnen.*

Prosperus met eenige Musicijns.

KOm Meesters, 't is nu tijd dat haer dees eer gheschiet
Van my; en Jonghman, ghy sult singen eens dit liedt,
Waer in ick heb gestelt uytdruckelijck mijn klachten;
Speelt wacker, en singht braef, ick sal u gunder wachten.

VOYS: Le Ciel propice á mes veúx.

SChoonst' ick leef alleen op hoop,
Mids mijn zieltje gulsigh soop
Vwe loncken, die als voncken
Vyt uw' helder blinckend' oogh,
My gheheel in liefde droncken,
Deên van weerliefd' klaer vertoogh.

2. *Waerde beeld, ziels Sonneschijn,*
Blakert niet, ick brand' door pijn,
Ach! uw' vlam wil my versmachten;
Die haer hecht aen 't knagend' hert,
Kom, ay kom, kom wilt versachten
d'Onverdragelijcke smart.

3. *Kuyssche Engel, waerste Vrouw',*
Als ick 't oogh, door 't oogh aenschouw',
Dunckt my dat ooghs soete schichten;
Als de baecken op de strand,
In uw' helder voorhooft lichten,
En my schitt'ren door 't verstant.

4. *Door mijn leden, door 't ghehoor,*
Door 't bewasemt sinnekoor,
Waer verliefde schakelsuchjes
Door het slibbrigh' minnebloed,
Doen verdwijnen blos en vruchjes,
Mids ick werd' door haer ghevoed.

5. *'k Offer op mijn ziel van nu,*
Ach! Pelagia aen u,
Wilt dees offerhand verschoonen;
Ick en wist noyt beter gaef,
Aen mijn schoonste-schoon te toonen,
Als te blyven steeds uw' slaef.

Prosperus.

Daelt, Goddelijcke Nimph van uw' slaepkamer, neer,
En wilt de starcke band van uwe deur ontsluyten:
Op dat my mach gheschiên de aldergrootste eer
In 't kussen van uw' hand': of hier te komen buyten.
Ghy die door uw' ghesicht beschaemt de silv're Maen,
En overtreft haer glans door uw' straelrijcke oogen;
Die boven 't gulde licht van Titan selfs mooght staen,
Hebt met uw' trouwe slaef ghenadelijck medogen.
Slaet op mijn suchten acht, die 'k loose daegh lijcks uyt
Mijn bange borst, en laet mijn klachten u bewegen;

En 't steenen, dat op steen niet wederom en stuyt,
Uw' hart doordringen, soo blijft liefde niet verlegen.
Maer soo ghy my verlaet dat ick mistroostigh sterf,
Sult ghy liefwaerde Maeght stracks na mijn dood sien swerven
Mijn zieltje om uw' huys, als oorsaeck mijns verderf:
Noch nimmer sal sy rust, of vreê hier nae verwerve.

Pelagia. Prosperus.

Pel. Heer Prosperus, het schijnt dat ghy ghestadigh tracht
My moeyelijck te sijn, en dat ter middernacht!
Ghy weet wel dat het nu geen tijd is my te spreken.
Pros. Soo 't mooghlijck waer, mijn ziel, door veel weemoedigh (smeken
Dat ghy beneden quaemt, ick sweer' u, dat ick souw',
Opoff'ren tot uw' dienst, mijn vastgeswooren trouw'.
Pel. 'k Verwonder my op 't hooghst', hoe dat ghy noyt by dage,
Maer altijd in de nacht komt, om nae my te vragen!
Daer ghy nochtans wel weet dat het mijn Ouders sin,
Niet is, 't ghesel schap van de jeught te laten in,
Om eenigh' avondspraeck met my alhier te houwen?
Pros. Pelagia, ach Lief! wie souw' op u vertrouwen
Dat ghy betoonen soudt, aen my, een ysigh hert!
Daer ghy, Mevrou, wel weet, dat ick dees quel en smert
Geduldighlijck verdraegh, dat om uw' liefde wille.
Seght, wilt ghy dan, helaes! mijn droeve quel niet stille,
Daer ghy soo licht'lijck kunt, en dat maer met een woort?
Pel. Ick bid', vertreckt van hier; soo 't u gelieft, gae voort.
Voor dees reys, denck' ick niet, by u, beneên te komen,
Of 't schoon van u in danck, of ondanck wert genomen.
Pros. Een woortje maer, Princes, ick bidd' u stae 't my toe?
Pel. Ick ben uw' langh gequel, Heer Prosperus, al moê.
Pros. Mijn klachten, bid' ick u, dat die uw' min genieten?
Pel. Uw' klachten die ghy doet, Heer Prosprus, my verdrieten.
Pros. Is 't al om niet wat ick om uwent wille deed'?
Pel. 't Geen ghy om my deed', waer aen and're bet besteet,
Wilt die ghelijck ghy my, een weynigh tijds verlusten,
'k Sal mijn vermoeyde leên in mijn Slaepkamer rusten:

Heer Prosperus vaer wel, 'k wensch u een goede nacht.
Pros. Ha, trots en wreede stem! u had ick noyt verwacht
Uyt sulcken lieven mond, dat ghy my dus soud plagen!
Ick wenste dat ick noyt de min, in al mijn dagen
Gevoelt had, die ick u dus grondigh hier ontdeck,
Noyt docht ick dat in u sou schuylen sulck' gebreck
Van wangunst, daer ghy my, komt leyder! meê begroeten;
Doch is 't mijn schult, mijn Lief, ick sal strafwaerdigh boeten.

Romilius. Pelagia.

Rom. VOogdesse van mijn ziel,'t was veel dat ghy 't bestond'!
Pel. Lief, waerom niet, en is 't niet best dat ick mijn grond
Verklare? want ick wil niet dat hy sal nae desen
Tot onsent komen, of u een beletsel wesen.
Zijn loopen sonder end', is daegelijcks een quel
Voor ons, daer van ick langh voor desen dickwils wel
Gewenscht heb vry te sijn; uw' aenkomst hy belette,
En deê, ghy meermael most uw' gangh voorby my sette,
Daer ick u liever had, 't welck my gansch niet geviel.
Rom. Ick danck' mijn waerde vrouw, mijn leven en mijn ziel,
Mijn overschoone Maeght, mijn uytverkooren Engel,
Mijn eenighste vooghdes, die door uw' soet gemengel
Van smeeckelijcke reên, mijn hert soo hebt geboeyt,
Dat het van tijdt tot tijdt met meerder liefde groeyt.
De Goden sullen van ons trouwe liefd' getuygen,
En vastverbonde plicht, daer wy t'saem onder buygen,
Tot meerder voortgangh van ons vast geknoopte min.
Pel. Mijn lief,'t werd scheyens tijd. *Ro.* Mijn Hemelsche Goddin,
Dat ick aen uwe rust geen hinder mach betoonen,
Bid uw' getrouwe slaef, dat ghy hem wilt verschoonen
In 't geen' hy heeft gedaen, dat u mijn ziel mishaeght.
Pel. Dat is onnoodigh Heer. *Rom.* Ick bidd' dan dat ghy draeght
Een kus van my, met u. *Pel.* Mijn hert, dat doe ick garen.
Voor u mijn Lief en kan ick gene kusjes sparen,
Ontfanghze, die ick op uw' mond druck, t'mijner eer.
Rom. 'k Sal 't op uw' kaeckjes, die soo lieflijck bloosen, weer

Ver-

Vergelden; aengenaem is 't woeckeren met kusjens.
Pel. Nu Lief, bedwinght u wat, besnoeyt uw' groene lusjens,
Mijn levens vreughd', en wacht tot op een ander reys.
Rom. Soo dit, mijn zieltjens beeld, alleen'lijck is uw' eys,
Ick sal voldoen uw' wil, en nae mijn Vrouws begeeren
Op 't spoedighste van hier, nae mijne woonplaets keeren.
Uw' lieve handen dat uw' dienaer die eerst kust.
Pel. De Goon geleyen u. *Rom.* De Hemel geef u rust,
En dat ick desen nacht in uwen droom verschijne,
Met onderlingh gespreck, mijn' is hy, ick ben sijne.
Pel. Ick danck u voor de gunst. *Rom.* En ick u voor de eer,
Princes, aen my gedaen. Met oorlof, dat ick weer
Voor 't laetste van dees' nacht uw' Nectars lipjens drucke,
Getuygen van mijn min, en troosters van onlucke.
Pel. Voorsichtigheyt, mijn hert, dat die uw' leydstar' sy.
Rom. Godin, vaer wel; ick hoop de Goon geleyen my.
Den Hemel wil u langh in goe gesontheyt sparen.
Pel. De Goden sijn met u, op dat sy u bewaren. *Binnen.*

TWEEDE BEDRYF.

Xenophilus.

NU vind' ick rust en stilt', alhier, in eensaemheyt,
Hoewel dat menigh mensch gansch onbedachtigh seyt,
Dat het een armoed' is in eensaemheyt te leven,
Verd' van 't geselschap, of sich uyt de stadt te geven.
Hun oordeel is niet groot; de kennis van haer breyn,
Is, nae hun slecht verstand, onnoosel, of heel kleyn.
Die jaren, die ick heb in ongeneught versleten,
Ken ick in eensaemheyt met aendacht scherp af meten,
Terwijl ick uyt 't gewoel der menschen, my in rust
Begeven heb, en kies voor 't dart'le Hof mijn lust
In 't vreedsaem platte land, alwaer ick my bevrije
Van sorrigh en gequel, en Hoofsche slavernije:
Dus vind' ick wel te recht 't geen 't oude spreeckwoord leert,
Dat die gerustigh leeft wie geen bekomring' deert.

Ick heb ſoo langen tijd, en ſoo veel ſchoone dagen
In 't wulps en weeldrigh hof, met onluſt en miſhagen
Met walgingh en afkeer van alle dertelheyt,
In ongeneught gheleeft. Ick heb my ſelf bereyt
Een langh voordachte wegh, waer in dat ick mocht hand'len
Van 't aerdtrijck, om hier nae met 't Goddelijck te wand'len.
Ick heb de wegh gebaent van woeling' nae de ſchoot
Van ſtilt', of recht gezeyt, van 't leven tot de dood;
Ick ſpreeck recht averechts, eer van de dood ten leven,
't Welck 't arme land veel eer als 't machtigh hof ſal geven.
De ſtaet, de roem, en eer, die ick door oeffening
Van mijn gewijde kunſt, in 's Keyſers Hof ontfing,
Die heb ick om de ruſt, nu t'eenemael verlaten;
En kieſ' voor 't ſchoon Paleys een hutje laegh van ſtate,
Waer in ick ſchep mijn vreughd, en by het Harders gild
Van een gering geſlacht, maeck ick my wel gewilt,
In 't praten, als 't my luſt by menſchen te verkeeren.
Ick ginck voor tijdverdrijf te mets hunlieden leeren
Een deuntje ſpeelen, van mijn onverſturve kunſt,
En eed'le wetenſchap, uyt liefd' en reyne gunſt
Die ick haer dragend' ben, op dat ſy haer vermaecken,
Wanneer ſy in het veldt te ſamen vredigh waecken
Haer ſacht wolrijcke vee; by deeſ' vind' ick mijn ruſt,
En daer geniet ick meer dan al des werelds luſt.
Nu heb ick 's Hemels vreughd; 'k verſlijt mijn kromme leden
Van groote ouderdom, met God, in mijn gebeden,
In eenſaem' ſtilte alhier, verloſt van 't Hoofs geſpuys,
Op 't ongeachte Land, in deeſ' onnooſle Kluys. *Binnen.*

Victorius. Romilius.

Vict. MYn Soon, het ſal niet ſijn, bedenckt u wel te degen.
Rom. Heer Vader, mogen dan de klachten niet bewegen,
Van my uw' eenigh kind, de rotſen van u hert?
Blijft ghy noch onbeweeght, en meerdert noch mijn ſmert,
Die ick, helaes! dus langh geduldigh heb geleden?
Vict. Ick wil niet dat ghy ſult u liefde daer beſteden,

Om redenen die my ontroeren in dit doen.

Rom. Ick bid', Heer Vader, 'k bid' legh af dit quaet vermoen,
En laet medogen uw' geſtrengheyd overwinnen.
Ghy weet hoe ſeer de liefd' ſpeelt in de jonge ſinnen,
Hoe diep, en oock hoe vaſt ſy ſit in 't hart gegrift.
Let op uw' eygen jeughd en hare ſtercke drift;
Een ſpiegel, waer in ghy noch ſiet en ſpeurt die tijen,
Die ghy ſelf hebt gepleeght in 't minnen en in 't vrijen.
U is noch wel bekent, dien dagh, 'k en twijffel niet,
Waer in het blinde wicht u tot de minne ried',
En trock ſijn taye boogh; doen hy ſijn pijltjens ſchickte
In mijn Vrou Moeders hert, en uw', daer hy op mickte;
Ick denck, Heer Vader, dat u ſulcks oock wierd' ontraên:
Maer efter hebt ghy 't nae uw' eygen ſin gedaen,
Hoe ſwaer, u doen oock wod mijn Grootevader boeyen.
Ay! waerom wilt ghy nu de jeught van my beſnoeyen,
En korten met geweldt mijn ted're liefdens draet?

Vict. Om dat ghy ſijt te jongh, en niet te recht verſtaet
Wat tot het paren van een huw'lijck is van noode.
De groot' en heyligh' Echt werdt ons wel ſoo geboden
Te onderhouwen, als de alderſtrenghſte wet
Van Godt, die 't al gebied, ons Vader ingeſet.
Soo ghy aen haer voldoet, en vollight mijn gebieden,
Sal 't u nae Godes woort, ſegh ick, nae wenſch geſchieden;
Maer dit is 't noch niet al; en of ghy ſijt heel rijck,
En al uw' houw'lijcks goed in veelheyt t'ſaem gelijck,
Soo is het ongewis, wanneer dat ghy gaet trouwen,
Of ghy in d'Echteſtaet u rijckdom ſult behouwen:
Want al des werelds loop ſich met d'uytkomſte ſcheyt,
En als de weerhaen doet, met alle winden dreyt.
Voorwaer, daer hoort ſoo veel in 't huys en in 't gebieden
Dat ick, 't geen ghy niet weet, weet, wat 'er moet geſchieden.
Indien ghy eenmael maer u ſelfs te buyten gaet,
Het onderſt' van het huys, gewis, dan boven ſtaet.
Wat is te buyten gaen in 't huys en in 't gebieden?
Niet anders als een vlam, of vyer, dat men ſiet vlieden

In

In alle hoecken van een ongeregelt huys.
Derhalven, Soon, bedaert, en weert van u 't geſpuys
Van quaê gedachten, die uw' ſinnen ſtaegh beſtrijen;
Mijn Soon beraed' u wel, en wilt u ſelven mijen
Van dees uw' eerſte vlam, die u tot liefde dringht.
Rom. De liefde die ick draegh', Heer Vader, my vaſt dwinght,
Dat, ſoo ghy 't niet gedooght, ick ſal my ſelfs aentaſten.
Vict. Ick dacht oock in mijn tijd', dat ick niet koſt uyt vaſten
De volheyt, die my drongh, van liefde tot een Maeghd:
Maer doen ick eens een tijdt mijn ſellefs had gejaeght,
Recht in mijn kalverliefd', en wat quam aen 't bedaren,
Hield' ick met voordacht op, en liet die ſotheyt varen.
'k Begaf my buyten 't land, 'k verliet de dart'le jeught,
En koos een oeffeningh, waer dat ick meerder vreught
In ſchepte, dan ick oyt deed' in mijn minnaers dagen:
Soo dat ick door 't verloop des tijds kreegh meer behagen
In ander' oeffeningh, genomen by der hand.
Rom. Heer Vader, weet voor vaſt, hoe dat uw' Soons verſtant
Wel ſtreckt ſoo wijd' en veer, dat hy ken onderſcheyden
Te kieſen goed voor quaed', 'k meen, 't eelſte van haer beyde:
Maer ſoo ghy 't niet en vindt geraden, 'k ſal gewis
Uytdorren, om haer liefd', die mijn ziels voedſel is.
Vict. Neen Soon, ghy ſult het niet ſoo ſeer ter herte nemen,
Veel liever wil ick dat ghy u wat ſult vervremen
Van my en van ons ſtadt, in 't een of 't ander land;
Op dat ghy haer vergeet, en om uw' eel verſtant
Te ploegen met geneught, in alle vrye kunſten.
Rom Ick danck mijn Vader, ſeer, voor deeſ' ſijn milde gunſten,
Die hy ſijn een'ge Soon, en waerde kind toedraeght.
Maer liever had ick nu, Heer Vader, dat ghy ſaeght
My met Pelagia in d'Echt te ſaem vergaren.
Vict. Uw' woeſte ſinnen, Soon, 'k wil ghy die ſult bedaren,
Dus geeft uw' herſſens ruſt; dees praet ick niet meer acht.
Rom. Soo ſult ghy, hier nae, ſien het geen ghy nimmer dacht,
Of waende, dat oyt van uw' Soone kon geſchieden.
Vict. Wat ſegt ghy daer mijn Soon? *Rom* Dat ick na uw' gebieden,
Heer

Heer Vader, 'k my in als gewilligh neder buygh'.
Vict. By d'Hemel, en de Goon, voor wiens macht ick getuygh
Dat ghy genieten ſult, van my, voor al uw' dagen
Het geen' ghy denckt of wenſt. *Rom.* Ick heb gedacht te jagen
Noch heden eens het wild, en daer verſoeck ick toe
Arnulphus, dat hy my een weynigh byſtand' doe.
Heer Vader, 'k bid verlof, laet met uw' wil geſchieden?
Vict. Volkomen is 't mijn wil, en ſal terſtont gebieden
Ons dienaer, dat hy 't al maeckt tot de jacht gereed.
In 't jagen ſchept uw' luſt, uw' tijd met vreughd' beſteet,
En voordeel, op dat ghy in 't vangen mooght verblijen.
Rom. 't Geſchie dan met uw' wil? *Vict.* Och ja, en na die tijen
Van uw' lief wederkomſt ick wachten ſal. *Rom.* Seer wel.
Vict. Arnulphus kuntbaer maeckt hy ſich tot meêgeſel
Laet vinden op de jacht, van u, ghy weet mijn' mening.
Rom. So doe ick, en verſoeck met hem des jachts vereening. *Bin.*

Laura. Tityrus. Coridon. Galathea. Cloris.

Tit. HEt krieckje van den dagh is, Laura, hiel vermaeck'lijk!
Lau. Aenſchout de morgenſtar, ay Tityr, ſiet hoe ſmaeck'lijk
Sy in den Hemel ſpeelt met tintelende licht.
Cor. Soo doet ſy Herderin, 't verheught oock mijn geſicht,
Terwijl ſy ons gaet voor in deſe klavervelden.
Gal. Een held're dageraed, vrind Coridon, ick ſpelde
Op giſter' avond, doen ick dreef mijn Vee nae huys;
't Gevogelt was gantſch ſtil, noch 't maeckte geen gedruys,
Vermids 't haer vroegh tot ruſt op telghjens had' begeven,
Het ſliep al waer het ſat, noch daer en ſcheen geen leven
Te weſen, nae ick ſagh, en dat lang voor de ſtrael
Van Phœbus goude kroon geſoncken was ten dael.
Tit. Wel Galathe, 't was veul dat jy dat af koſt meten?
Lau. Ja Tityr, Galathe, dunckt my, moet kunsjens weten.
Gal. Ick weet dan dat ick weet, ick weet altoos gewis
Het geen' ick giſt'ren docht, dat het nou ſeker is.
Cor. Ons Galathe heeft recht, wy ſien oock voor ons oogen,
Dat ſy van 't pluymgediert' geenſins en is bedrogen.

Tit. Byſonder nou 't wel luckt, en dat het wêêr is goed.
Gal. Soo hoor ick Tityr, dat jy op mijn hand gien moed
Hebt van waerſeggen? *Tit.* Ja! want jy koſt hiel wel leſen
Aminthas haer planeet, dat ſy de Bruyt ſou weſe,
En waerom ſou jy dit ſoo wel as 't aer niet doen.
Cor. Kom, kom, ſpaert deuſe praet, laet ons wat rasjens ſpoen
Nae d'offerplaets, ick vrees dat ons ſel overvallen
De tijd. *Lau.* Wel Coridon, hoe meugh jy doch ſoo kallen!
Wy hebben noch een uur, al eer de Son op gaet.
Cor. Beklaeght u, Laura, niet wanneer het is te laet;
De tijd wel haeſt verloopt, beſonder met het klappen.
Lau. Noch is hier Cloris niet. *Cor.* Gund' komt hy ſelf aenſtappen
Met Faunus, Sylvius, en daer noch by Syreen.
Tit. Soo ſijn wy hier nu al. *Gal.* Och ja. *Tit.* Gaen wy dan heen.
Clo. Wel Speelgenootjens, wel! ſtae jy noch by den ander?
Wy dochten over langh, dat jy al mit malkander
Getreden waert nae 't wout, om uwen offerhand
Apollo aen te doen, en Pan, ons God van 't land.
Aurora brenght ons licht, en Phœbus drijft ſijn wagen,
Waer meê dat hy de Son ſal over rotſen dragen,
Sijn Paerden maecken gangh, en pruyſſen met geluyd
Den douw, die ghy nu ſiet, hier over 't veld en kruyd.
Kom, treden wy wat aen. *Tit.* 'k Vrees 't meer als tijd ſel weſen.
Gal. Beſorghde Tityr, 'k ſegh jy bent altijd vol vreeſen.
Ick weet niet hoe dat jy nou ſoo bekommert bint?
Wy hebben tijds genoch, of jy ſchoon onderwindt,
Dat wy voor Son in 't boſch juyſt moeten t'ſaem verſchijnen,
Ick mit jou wedden derf hoe dat jy ſelt bevijnen,
Dat wy daer eerder als Apollo ſullen ſijn.
Clo. 'k Wed Galathe het wint. *Gal.* Kom, ick derf een van mijn,
Of van mijn Geytjens, twee de beſt', daer tegen ſetten.
Cor. Dit praetje gelt hier niet, dus doende wy beletten
Ons ſelven op ons wegh. Speelnootjens praet niet meer.
Lau. Seght Cloris, Cloris ſeght, wat offer ſel jy weer
Apollo, Pan, Mercuur ons Veldgoon op gaen dragen?
Clo. Voorwaer ſoo drents en hoef jy 't, Laura, niet te vragen;
Ick

Ick brengh ſoo wel als jy wat meê; is jou vermoên
Dat ick niet heb? ſiet daer is wol, of ſacht' catoen.
Maer wat brengh jy toch meê? *Lau.* Een kransje van veel bloe-
Waer meê ick tegens al de Harders wel wil roemen. (men,
Seght Tityr wat heb jy op huyden meê gebraght?

Tit. Een vars gewrongen Kaes, van ſoete Strem'lis, ſacht
Gemenght met eele Room van Schaep en Geyt te ſamen,
Dit hebb' ick voor mijn deel. Maer Galathe by namen,
Dat die ons oock verklaer wat ſy heeft in haer hand?

Gal. Ick hebb' hun toegedocht het ſoete ingewant
Van 't aldereelſte dier, het Byetje vroom van leve.

Tit. Dat 's wel bedocht. *Gal.* Maer wat of Coridon ſel geve
Met Faunus, Sylvius, daer neven noch Syreen?

Cor. Ons ſchermheer, ſullen wy, Apollo, t'ſaem met een
Soetvloeyend' ſtemgeluyd, en ſnaergeſpel vereeren.

Gal. Soo ghy dat aerdigh doet, ſal ſijn goê gunſt vermeeren
Op onſe kudden, en onnooſ'le ſlechte Vee.

Clo. Dat heb jy recht geraên mijn waerde Galathe,
Dus laet ons' Offerhand' gebroght ſijn op d'Altaren,
Waer Goden deſe gift tot ons profijt bewaren.

Gal. Alſoo het u gelieft, ick ben in all's gereed.

Cor. Kom laet ons Offerhand' met loſſangh ſijn beſteed.

V O Y S:

Ach! blinde Bengel waerom, &c.

SCheurt donck're wolcken,
Opent 's Hemels troon;
Aen d'aertſche volcken,
Sendt, ô goede Goon,
Apollo, Pan, Mercurius die beſchermers zijn van 't ruyge Vee:
Daelt, daelt, wy roepen u alhier ter ſteê.

2. *Wy ſelle dragen*
Op uw' hoogh Altaer;
Tot welbehagen
Een krans, te gaer

Gevlecht van kruyen en van bloempjens op het çierelijckst vertoont,
Kom, kom, op dat ghy van ons werd gekroont.

3. Weest welkoom hoeder
Van Admetus vee;
Ghy maeckt ons vroeder
Op dees offer steê,
Daer wy te samen u opoffren onse slechte Waer met klanck,
Neem, neem Goden, dees Harders gift in danck.

Clo. Tityr vangh jy nou aen, en wilt te dege letten
Sijn Godheyts tytels, op het çierlijckst voor te setten.
Tit. Ghy die door wolcken sweeft met uw' straelrijcke krans,
En over 't aerdrijck spreyt uw' heldre sonne glans;
Die d'aerden kloot betreet als Vader van de landen,
En d'aeckelijcke hel bedwinght met uwe handen.
Die met uw' lieve sangh, en vloeyend' soet gedicht,
De nare geesten van haer droefheyt hebt verlicht.
Die door uw' kruyd'ren kracht, en konst, vaeck hebt het leven
Beschreyde lijcken, tot verwond'ring weer gegeven.
Die met uw' wack're narm gedreven hebt de pijl,
En nae uw' sterck vernuft gedwongen in der yl.
Die in uw' reden kloeck 't waerseggen vast uytbeelde,
Of Jupijns blixem daer met donder selfs in speelde.
Die 't Cytersnaergespel sloegh wacker met de hand,
En 's Hemels soet geluyd daer vast hebt ingeplant.
Ghy die 't wolrijcke vee Admeti hebt gedreven,
Wilt over onse schaer meê met uw' Godheyt sweven.
Ay, segent onse hut, en slecht gedeckte kluys;
Beschermt 't onnoos'le Vee voor 't scheurend' woest gespuys;
Dit bidden wy, gelijck, die voor u nederbuygen
Met all' ootmoedigheyt, als d'Hemel sal getuygen.
Neemt ons eenvoud'ge schaer, wy bidden 't, in genae,
In uwer vleug'len schut. Niet waer Speelnootjens?
Al te samen. Jae.
Tit. Ontfangt van uwe knecht, beschermheer groot van waerde,
Der Heem'len Son en licht, Vryvader op der aerde,

Apollo.

Apollo in de hel en Phlegetontis ſtroom,
Dees' varsgewronge Kaes van Schaep en Gayte room.

Lau. Wilt van my, jeughdigh God, wiens hayren noyt en grijſen,
Noch 't voorhoofd het verloop van jaren uyt ſal wijſen;
Aenvaerden dees gering' en ſlechte Rooſenhoed,
Die oogh en neus met reuck en ſchoone kleuren voed.

Clo. Die over bergh en dal, door boſch en groene velden
Admetus kudden dreef, en gaende weeghs dick ſtelde
Uw' Cyter, wel geſnaert, van 's Hemels toonen vol,
Ick offer aen u op dees ſachtgekrulde wol:
Op dat ghy 't ruyge vee doch ſtadigh mooght geleyen,
Als ick het drijf ten dael, door 't boſch in klaverweyen.

Gal. Ick draegh op uw' Altaer, beſchermheer van het veldt,
En 't rijck geçierde kleet daer uyt ons voedſel ſwelt,
Dees kleyn en ſlechte gaef, nae ons geringh vermogen,
Den eed'len Honig raet uyt Myrt en Thym geſogen.

Cor. Wy knielen voor u neer, ô Goddelijck Propheet!
Dat ons vermenght geluyd aen u mach ſijn beſteet;
Met goe genegentheyt en gunſt wy tot u dragen
De Goddelijcke galm van onſe eeuw' en dagen;
Wy brengen u geen gift van tam of wild gediert',
Maer 't geen u Godheyt heeft op onſe tongh' geſtiert;
Een overtreflijck lied uyt vloeyend' held're keelen
Geſongen, en vermenght met ſnaergeſpel van Veelen;
Waer by 't beſnoeyde hout vol Hemels braef geluyt
Wert lieflijck ingevoeght, daer by de eele Fluyt,
En al haer toebehoor, waer in des menſchen leven,
Verheught en jeughdigh wert; dit ſullen wy jou geven,
Apollo, Pan, Mercuur, wilt 't nemen toch in danck.
Hef Harders, hef uw' ſtem, geeft Goon en d'Heem'len klanck.

VOYS: Heureuxſe ſiour de Parthenice.

HEmelſche Goon ſlaet uwe oogen
Ter aerde neer,
Als 't blauw' gewulf u treckt om hoogen,
Gedenckt dan weer

 Dat

Dat ghy hier laet den armen Harder op het veld,
Grasen zijn vee, sonder beschermer met ancxt geknelt.
2. *Laet Argus oogen by haer waecken*
Als sy op 't pleyn,
Of op den top des berghs geraecken,
En knabb'len kleyn
De bitt're Alst, 't gekarteld' blad van d' Ollemboom,
Of kauwe neer het klaverblaedje aen d' waterstroom.
3. *Goden hier voor sult ghy ontfangen*
Een jaergetey,
Waer nae dat vlijtigh sal verlangen
Der Hard'ren Rey:
Om voor uw' troon te buygen neer en met ootmoet,
Danckend' uw' Godheyt voor al 't gene ghy aen ons doet.

Apollo.

Onnoos'le slechte liên, ghy die de stroye daecken
Hebt tot uw' woonsteê, en gaet 't stomme Vee bewaecken,
In mag're kampen, of op dorr' en drooge hey,
Of aen de waterkant van een geschoore wey;
Ick merck uyt al uw' doen, dat dit streckt, nae mijn oordeel,
Om aen uw' kudde en vee te toonen eenigh voordeel;
Wel aen, terwijl ghy my dus heerlijck' hebt verrijckt
Met uwen Offerhand', op mijn Altaer, als 't blijckt;
Op dat ick soude sijn gestaegh der Herd'ren hoeder,
Heb' ick gedacht, u t'saem in als te maekcen vroeder.
Hem die dees' Offerhand', voor eerst, heeft ingestelt,
En aen mijn God'lijck licht gedragen, uyt het veld,
Een Kaes van Room gemengt, tot een ootmoedigh teken,
Sal 't met vergeldingh', van mijn goedheyt, sijn gebleken;
Dat Nimphjes Roozenhoed, een rijckgevlochte krans,
Van bloempjens t'saem gevoeght, sal ick op d'heldre glans
Van mijn goudverwigh' hooft tot een gedacht'nis stellen.
Die my broght dese Wol, sal ick sijn ruyge vellen
Met 't horenrijck' gediert, beschermen in het veld,
Als hoeder van het ruyggevlockte Vee gestelt.

Hier

Hier neven ſal ick noch vaſt in gedachten houwen
Dat Herderinnetje, de ſchoonſt van alle vrouwen,
Om dat ſy my bedenckt met rijpe Honig raet,
Wiens reuck, op Godens dis, door 's Hemels tenten gaet;
Haer ſtaet ſal ſijn vermeert, en voor dees' groene weyen,
Sal ick haer in het Hof, een hooger plaets bereyen.
En u en ſal ick oock in eeuwigheden niet
Vergeten, die mijn lof komt blaſen op Pans riet.
Noch hier beneven u, wien ick met konſt van ſingen
Begaeft heb, om de vreughd ter zielen in te dringen,
Door de ſtemſenuwen, die ghy met vaſte maet
Beweeght, ſoo dat haer kracht door al de wolcken gaet.
Uw' quelende geſangh dringht ſoo diep in mijn ooren,
Dat ick mijn Godheyd laet door hare klangh bekooren,
Om uyt dees gulde troon te dalen op der aerd',
Waer dat ghy Harders, u, des Hemels luſten baert.
Goedhartigh', eenvout heeft my tot uw' gunſt bewogen,
Dat ick ſal, over u en 't Vee, mijn glinſtrend' oogen
Steets dragen, daer ghy wayt, of by uw' Schaepjens waeckt.
Ghy hebt Mercurius genegentheyd geraeckt,
Dat hy ſijn vlugge hand aen u geſtaegh ſal bieden:
Vermids hy van ſijn ſchaer, en Herders, ſiet geſchieden
Dees' yverige drift tot Goden in hun rijck;
De God van 't woud, en 't veld, Pan, ſal met u gelijck
Op bergh', in boſch, en dal, ſteeds by uw' Schaepjens trede;
Hy ſal 't ancxtval'ge Vee gaen drijven daer ter ſtede,
Waer 't onbekommert leeft, en 't ſapigh' voedſel pluckt;
Hy ſal u wijſen plaets, waer dat het niet geruckt
Ken werden van den Leeuw, of hongerige Beeren,
Noch een ſcheurziecke Wolf met tanden ſal verteeren;
Sijn Godheyt blijft u by waer heene ghy uw' tredt,
Met uw' gevlockte kudd' op groene klaver ſet;
Dus blijft in all's vernoeght, en vaer voort met uw' ſaken,
Ick ſal u liefgetal by d'Oppergoden maken:
Daer by Mercurius en Pan u gunſtigh ſijn.
Rijſt van der aerden op, leeft ſonder ſorgh of pijn;

Keert

Keert vrolick nae uw' Dorp, ghy Herders en Herdrinnen,
Ghy ſult in al uw' werck ons goedheyt meerder winnen.

Tit. Vryvader van het land, beſchermheer van ons all',
Wy ſtaen op uw' beloft' die ons niet liegen ſal.

Apol. Wy gaen ten Hemel, waer de Goden ons verwachten,
Doch nimmer ſult ghy ſijn, nae dees, uyt ons' gedachten.

Cor. Terwijl ſy gaen van hier tot d'oppergoden troon,
So ſinght het liedt noch eens. *Lau.* Syreen, geeſt ghy ons toon.

Singen weder.

Tit. Segt Nimphjens, Herders ſegt, hoe dat u t'ſaem die woordē
Gevallen, die wy van ons God Apollo hoorden?

Lau. Mijn ſieltjen hebben ſy ſoo grootelijcks verheught,
Dat ick noyt meerder ſmaeck en ſchept uyt 's werelds vreugd.

Clo. Sy ſtreken my van 't hart bekommernis en wroegen,
Dat ick nu ruſtigh leef en met een vol genoegen.

Gal. Ick vat niet, wat hy tot my ſey, hoe 'k my verpijn!

Tit. Jae Galathe, dat was, dat jy hier nae ſoud ſijn
Verheven in jou ſtaet, want nae dat hy wou ſeggen,
Soo mocht een Joncker wel, op jou, ſijn ſinnen leggen,
En jou verkieſen veur ſijn lief en waerde Vrou.

Gal. Met recht, nae dat ick hoor, ſoo quelt my Tityr nou.

Tit. Dat doen ick ſeper niet. *Cor.* En 't mocht oock niet paſſeren,
Dat hy met Galathe de geck ſou willen ſcheeren.

Gal. Dat ſou het eerſt niet ſijn, dat hy 't deê, Coridon,
Noch 't leſt, en 't is niet langh geleên, dat hy begon
Te trecken aen het ſnoer van lieve minnaers ſaken,
Die ſchempjens, die hy gaf aen my, ſel ick wel ſtaecken
Te ſeggen; treên wy voort, ons ſelſchap gaet voor uyt.

Cor. Ick merck wel wat het was, dat jy ſoud ſijn de Bruyt.

Gal. Och neen, dat was het niet, jy hebt niet wel geraden.
Kom Coridon, gae voort, ſy ſijn al by de baden.

Binnen.

Francotrype.

HOe wacker en hoe braef gingh 't mit het jagen toe'!
Hoe snel de haes oock liep, mijn hond die wier niet moe;
Wy vlogen op een run, soo wacker, mit ons' voeten,
Dat mit een stijve loop de Haes ons weer ontmoete:
Wy hum weer achter aen, ay my, dat was geneught!
Maer doen hy raeckten wegh begaf ons al de vreughd:
Den een' liep in het oost, en d'ander nae het zuyen;
Ick liep de kloeckste, maer wat heeft het te beduyen,
Ick vloogh en runde soo geswind steets over 't veldt,
Als een gebraden Haes die in de botter smelt:
Want met de plattigheyt van mijn besnoeyde voeten,
Kost ick het wild, hoe veer wy waren, haest ontmoeten.
Ick scheen de snelheyt self mit al mijn vinnigheyt;
Al raemden sy het wild, ick had 't haer stracks ontleyt.
Ick kon veel beter als de beste windhond jagen:
Maer seker mijn persoon ken nau sijn penssack dragen;
Nochtans ben ick soo gau als yemand' in het land,
Besonder als de Haes schier duym en ving'ren brand;
Dan ben ick eerst een man; neen, 'k wil in 't veldt niet draven,
Want liep ick my eens dood, soo vraten my de raven,
En 't sou my spijten dat ick soo gesturven waer.
Ick scheyer liever uyt, en laet haer by malkaer;
Neen seker sulcken vreught die kan my niet behagen;
Dit werrick ben ick moe, want 't loon is veeltijds slagen.
Sy sijn soo woest en wild, gelijck een dolle stier,
En als wy gaen te veld', dan isser sulck getier,
Aers niet, of heyntjeman daer self begost te spoecken!
Dan gaet'et'er op aen, en 't moet al uyt de hoecken
Wat dat'er is ontrent. Och, 't wild sit soo bedruckt!
En 't mach wel vreesen: maer 't verblijd weer als 't soo luckt
Dat sy 't ontkomen, want sy volgen 't in valleyen;
Sy rasen soo besuckt, sy roepen en sy schreyen

Of ſy de nickers moer ſelfs ſtoockten uyt den hel,
En even is 't ſoo veel, als vriend, jy weet het wel,
En ick, hoe by ſulck volck de ſchoorſtien ſtaegh moet roken,
En als 't al om komt, dan is 't anders niet als ſpoken;
Sy blaſen ſoo veul wind, en dat uyt 't hooghſte gat;
Wiens hond de fraeyſte was, en vluchtighſt' op het pad!
Wiens raem de beſte was! wiens aſem langhſt koſt duren!
Wiens 't meeſte veld of liep! of wie 't roer beſt koſt ſturen!
Dat hy den Haes rande aen en rolde hum als een ſack!
En hoe dat Snel de bloem dicht by ſijn gat of ſtack!
Hoe Mars hum vatt', en hoe dat Spits de wol of veeghde!
Hoe Venus kreegh een Haes die vijftien pond net weeghde!
Oneven lieght doch beſt, wie 't alderbraefſt' kan doen
Meynt hy de waerheyt ſpreeckt, en blijft in dat vermoên.
Wat raed voor mijn perſoon, nou beſt, om t'huys te komen,
Wijl ick mijn Jonckheer mis, en noch niet heb vernomen?
Voorwaer hy 's oud genoch dat hy niet doolen ſel.
De wooning van mijn Heer, die kan hy wonder wel;
En kijft mijn Heer op my, ick ſelt al ſoetjens hooren,
Maer roept hy wat te luyd', ſoo ſtop ick bey mijn ooren. *Bin.*

Arnulphus. *Romilius*.

Romilius mijn vriend, ick heb noyt van mijn dagen
Soo veel geneught geſchept in 't runnen, noch in 't jagen,
Als heden deſen dagh, hoewel 't ſcheen ongeſien,
Dat eenigh' voordeel koſt in 't veld voor ons geſchiên.
De morgeſtond begoſt ſoo grimmigh voor te komen,
Dat ick voor haer geſicht, en donck're huyck ging ſchromen,
Uyt vreeſe dat de jaght van ons ſou ſijn geſtaeckt.
Rom. Arnulphe nae ick ſach, waert ghy te ſeer geraeckt
Van ſorgh en droeffenis, mits dien ghy waert vol vreeſen,
Of ons de wind' en 't wêêr oock hullipſaem ſou weſen,
Om jagen nae ons wenſch: Maer nu bevind ghy wel,
Dat al uw' ſorgh' en vrees, en al uw ſwaer gequel
Was ongegront en yl; hoe duyſter d'Heem len ſcheenen,
Soo is haer donck're damp door Sonnekracht verdweenen,

Het ſterft niet al, men ſeght, dat hier in vreeſen gaet.
Al ſcheen wat droef en bangh, in 't ooſt, den dageraet,
Doen ghy trad van uw' bed, om uw' geeſt te vermaecken,
Nochtans is ſy gekeert, en heeft te deegh' doen raecken,
Als 't blijckt aen onſe vangſt. Den Haes die ghy eerſt ſaeght,
In 't leger ghy hem greept, noch wierd niet eens gejaeght.
Dan of 't is Weymans recht, dat ſtell' ick aen uw' oordeel?
Arn. Het jagen gelt hier niet, maer hebben dat is voordeel.
Hoe nae is 't nimmermeer, denck ick, van u geſchiet,
Dat ghy een Haesjen uyt ſijn leger lichte! niet?
Maer weckte hem eerſt op, en liet uw' Winden ramen
Soo dapper op ſijn ſpoor, tot dat ſy hem bequamen,
En hielden hem voor u, tot ghy hem van haer naemt?
Ick gis dat ghy den Haes, als ick wel heb geraemt
In 't leger even juyſt! dit laet ick daer by ſteecken.
Kom laet ons van de jaght wat ſoetjens t'ſamen ſpreecken,
Mijn âren rijſen op, als ick om jagen denck;
Mijn ziel groeyt in de jaght, ſoo dapper, dat een wenck
My trecken ſouw van hier, ſtracks op de naerſte Heyen,
Indien ick daer een Haes, nae wenſch, maer mocht ontweyen:
Of dat ick maer een loop mocht hebben nae mijn ſin;
Schoon ick hem niet en kreegh, ſoo deed' ick 't om de min
En liefde, die ick draegh tot d'eed'le weyeryen.
Maer ghy Romilius vermaeckt u meer in 't vryen,
En in de minnejaght, 'k meen nae een wack're Meyt,
Daer van heb ick verſtaen al uw' gelegentheyt;
Hoe dat ghy waert geraemt, geknelt, gequetſt, getogen,
En van het blinde wicht ſoo ſchellems ſijt bedrogen:
Om een onnooſel dier, een jongh' en teere Maeght,
Is 't, dat ghy al dees ramp, en quelling by u draeght.
Hoe ſeer dat ghy u veynſt, ſoo is het wis en ſeker,
Dat ghy haer grondigh mint, en blijft geſtaegh haer ſmeker,
Om hier nae, in het eynd' te krijgen tot uw' luſt,
Die gene daer ghy meê te leven meent geruſt:
Maer 't is niet als ghy waent. *Rom.* Arnulphe ſou 't dat weſen,
Het gene dat my quelt, gelijck ghy my voor deſen

 Noch

Noch meermael hebt geseyt ? neen 't is dat niet mijn vrind,
Stelt dat uyt uw' gedacht, want dat is niet dan windt.
Ick min de jaght veel meer als ghy, wilt my gelooven,
Dat ick in 't jagen u al veer sou gaen te boven;
Hoewel de jaghtlust nu geen tier heeft in mijn sin.
Arn. Dees onlust die ontstaet alleen uyt soete min,
Die ghy draeght tot uw' Lief. Sy doet u vaeck vergeten.
U eygen selven, soo, dat ghy schier meent te weten,
Het geen ghy niet en weet. *Rom.* Wel, wat sou dat doch sijn
't Geen' ick niet weten sou ? soo liefdens soet fenijn
Mijn borst vergiftight had, dat moest ick als de naeste
Eerst weten, dien ghy segt, te wesen met het quaetste,
En kommerlijckste juck van tang're liefd belaen.
Arn. 't Is soo, mijn Heer, doch wilt ghy het in 't licht niet staen,
Mids ghy bewust zijt, hoe het stoot uw' Vader tegen
De borst, en dapper met u selven sijt verlegen,
Wanneer hy u ontraet die soete vryery.
Rom. Arnulph' is 't anders niet, waer mede dat ghy my
In 't veld eens quellen wod, om u selfs te vermaecken ?
Of 't nimmer kond' geschien, dat ghy oock eens soud' smaken
Het albetoov'rend' sap van Venus dart'le wicht;
Siet toe, dat hy niet haest en speel' met uw' gesicht,
En send' daer in sijn brand, en doet het soo ontfoncken
Dat d'alderminste lagh, of 't alderslechtste loncken
U lichtelijck verleyt, de sinnen soo verwert,
Dat 't blind' gevlerckte kind besitten komt uw' hert,
Of het sijn eygen waer; begint daer in te toov'ren,
Dat ghy verblind van liefd', u self niet kunt verov'ren
Gelijck ghy garen wod. Ben ick gequetst, door trouw',
En reyne liefde tot mijn uytverkoren Vrouw,
Pelagia, de schoonst' en wijdberoemst' der Maeghden,
't Kon beuren dat ghy om haer min een slechter vraeghden:
't Geluck, en liefdens kans seer wanckelbaerlijck staet.
Maer nu ghy van de jaght vervalt in liefdens praet,
Sal ick u vragen, ja misschien oock onderrechten,
Wat rechte lievers sijn, wie tegen liefde vechten.

Neen,

Arn. Neen, neen, rept daer niet van, ick heb genoch verstaen
Uyt al uw' redenen; kom laet ons nu weer gaen
Wat spreken van de jaght, of dat u kost vermaken
Veel meer als dit gespreck: 'k weet hoe uw' hart aen 't blaken,
Geen ander doelwit heeft als dart'le liefds gebiên;
Dies soud ick licht'lijck my verwonnen mogen sien,
In redeneringh van een Minnaers aerd, en 't minnen.
Ick quel my met geen liefd', neen seker, al mijn sinnen
Die hangen aen de jaght, en al wat daer aen kleeft.
Kom gaen wy, eer de Son steeckt feller uyt de kreeft,
Voor eerst nae 't Dorp, van daer tot ons gewenste wooningh.
Rom. Ick merck dat ghy maer soeckt, in redenen, verschooningh
Arnulph', ick stae 't u toe; kom, gaen wy t'samen voort
In 't Dorp, en dan na huys. *Arn.* Wy sijn hend' by. Maer hoort!
Wat soet en lief geluyd! wat schoon' en held're keelen!
Wat aengenaem gemengh van vreughd! wat aerdigh queelen!
Wat lieffelijck gespeel verlet ons onse gang?
Rom. Arnulphe, 't is voorwaer een Goddelijck gesang.
Arn. My dunckt de Satyrs met de Nimphjens t'samen singen.
Rom. Arnulphus, segh my, wien en souden sy niet dwingen
Tot haerwaerts, door dat soet en Goddelijck geluyt:
Want soo ick hoor te recht, soo hoor ick daer de Fluyt
Van Pan, de Veldgod selfs, gemengt met de Syrene,
Die stem, Veel, Harp en Luyt vermengen onder eene.
Kom luyst'ren wy gau toe, en geven haer gehoor,
Op dat wy door 't geluyd eens raken op het spoor
Van dese Nimphelijns. *Arn.* Romili, licht sal maecken
Dit lockende geluyd, dat wy niet t'huys geraecken,
Voor dat Diana haer weed'rom ter jaght begeeft.
Rom. Soo langh' blijf ick u by, tot Phœbus wagen sweeft
Rondom dees klaverwey, en lustige Landdouwen.
Arn. Ick wensche dat ick maer voor eenmael mocht aenschouwē
Dees' Satyrs, Veldgoon, en de Nimphjens van het wout.
Rom. Sy laten sich niet sien, want in bosch, bergh', en hout,
Valleyen, of in ruyght van dichtgevlochte blâren,
Zy verre van het volck sich by malkaer vergâren;

Kom houden wy ons ſtil, en luyſt'ren nae 't geluyt.
Arn. Romili 'k ben te vreên. Maer wat of dit beduyt,
Dat d'Herders dus gepaert, heel vrolick en vol lachjens,
Met woortjens vol verſcheel, 'k ſeg', ſpreken t'ſaem ſo ſachjens!
Of ſy wel op 't geluyd aenloopen van 't geſpeel?
Rom. Laet ons hier ſchuylẽ neer, en luyſt'ren. *Gal.* 'tSoet gequeel
Van uwe held're ſtem, geviel my boven maten.
Tit. Dat loof ick Galathe, maer daer wy flus af praten,
Sel jou behagen meer, als eenigh van ons lied.
Gal. Hoe ken dat moogh'lijck ſijn! *Cor.* Het is voor dees geſchiet,
Mijn ſuyck're Galathe, dat ick en Tityr beyde,
Ons Schaepjens van 't geberght in dees' valleyen weyde,
En lieten loopen haer waer dat de luſt haer dreef,
Mids ick met Tyter hier, en niet ſteeds by haer bleef.
Wy maeckten ſoet gemeng, en ſpeelden, maer gedachten;
Doch aerdighjes te ſaem, mids d'een nae d'aer moſt wachten.
Wy blieſen tegens aêr met loopjens op en neer;
Wy ſtopten met malkaer de gaetjens, ſeer, om eer;
Wy ſtaecken met de tongh ſoo vinnigh op ons' fluytjens,
Dat al ons woelend' g'luyt kreegh meermael wederſtuytjens
Van d'harde klippen of, ſoo dat ick eerſt niet wiſt
Waer deur dat my 't gehoor ſoo dickwijl had gemiſt:
Maer doen ick 't wel bedocht, en tegen Tityr ſeyde
Dat wy eens blieſen, ſacht, en met ons pijpjens vleyden,
Of ſmeeckten met 't geluyd, en mickten op het end,
Dat dan licht beſt ſou ſijn de gallem uytgeprent;
Wy vingen ſoetjens aen, en lieten ſacht ontmoeten
De toontjens d'een den aer, dat Echo ons quam groeten.
Lau. Seght Coridon, waer waſt dat Echo weder ſprack?
Cor. Maer Laura, ginder was 't, daer by die Lindetack,
En al de weerklanck quam gund uyt die donck're hoecken.
Lau. Kom Coridon, laet ons het oock een reys verſoecken,
Of 't nu ſoo wel als doen ſal hebben ſulcken aert.
Tit. Dat heb jy Laura wel, wy ſijn oock recht gepaert,
Om hier in 't groene veld een weynichje te queelen.
Lau. Kom, ſetten wy ons neêr; jy ſelt de voys op ſpeelen,

Op

Op dat een yder daer ſijn ſtem te recht nae ſet.
Sa, yder doe ſijn beſt, en op de toon gau let.
Tit. Seght op, hoe is 't begin van 't lied, is 't al wat ſoetjens ?
Cor. Zeg Laura my de wijs. *Lau.* Spoeyt vluchtig, vlugge voetjens
Nae mijne moorderin. *Cor.* Dat heb jy recht getreft.
Lau. Kom luſtigh dan om eer, ſijn ſtem elck op geheft.
Cor. Siet daer, dat is begin, wy ſellen met verwond'ren,
Het antwoord tegen ons, van Echo, uyt doen dond'ren.

De Stem : Spoeyt vluchtigh vlugge voetjens.

WAt uytkomſt geeft de liefde,
Echo wil 't my ſeggen? — *Echo*, Seggen.
Vw' Godheyt my geriefde,
Soo ghy 't uyt wod leggen? — Leggen.
Wat min werckt in de ziel die hiel haer niet houd verborge? — Sorge.
Baert ſy in 't hert, ſorrig en ſmert, kanme niet aers verwerven? — Wervē.
Seght dan, wat ſal ſorrigh erven? — Sterven.
2. *Wel! moet de Minnaer ſterven,*
En in quel verdwijnen? — Verdwijnen.
Laes! ſal Cupido kerven,
't Hert met zijn fenijnen? — Fenijnen.
't Is beſt geveſte min uyt de ſin t'eenemael te jagen. — Jagen.
Als ſulcken hel, en ſtage quel, als ſulcken hel te dragen. — Dragen.
Ach! wy vliên die ſware plagen. — Plagen.
3. *Sijn 't plagen die noyt heelen,*
Wilt my onderrechten? — Rechten.
Of komt uw' hulp meê deelen,
Op dat ick mach vechten. — Vechten.
Ick vecht oprecht, van nou getrouw, om in d' Echt te treden. — Treden.
'k Bid openbaert, en my verklaert, 'k bid' openbaert mijn bede. — Bede.
Is 't oorlogh' in 't eynd' of vrede? — Vrede.

Rom. Ha! Goddelijcke vreê die uyt ſulck' vechten komt.
Arn. Vrou Echo ſpreeckt wel waer, al hout ſy ſich vermomt.
Cor. Heb' ick gelijck of niet? nou heb jy 't ſelf bevonden.
Gal. 't Is waer, jy hebt gelijck. *Lau.* En ick kon niet doorgronden
Dat

Dat daer in sulcken plaets een Echo woonen sou.

Tit. Jy hebt het self gehoort. *Gal.* En wy bevinden 't nou.

Lau. Ey noch een reys versocht, maer wilt wat luyder singen,
Op dat vrou Echos galm mach tegens ons aenspringen.

Clo. Het gongh te wonder braef, 't liep wacker van de rol.

Cor. Kom locken wy dan noch eens Echo uyt haer hol.

Rom. Arnulphe dat is soet! *Arn.* 't Sijn wonderlijcke wercken!

Rom. 't Is Goddelijck, Arnulph, het geen wy hier aenmercken.

Arn. Voorwaer, voorwaer, ick loof niet dat dit menschlijck sy!

Rom. Dat 't Satyrs waren, en Veldgoden, dat docht my:
Maer nu bespeur ick dat het Herders sijn te samen.

Arn. En Herderinnetjens, die by malkand'ren quamen,
En maeckten 't eerst' geluyt dat wy vernamen gund.

Rom. Ha, vloeyend' soete stem, die boven al uyt munt!

Arn. Ha, heughelijcke keel die boven al uytbralde!
En met uw' lief gevley, van woortjens, soo soet malde,
Dat ghy mijn geesten bond, en boeyde mijn verstant.

Rom. Wat stem, Arnulphe, wast? *Arn.* Die gund' staet aen de kant,
Het was haer held're keel, en welgestelde woorden,
Die lief'lijck t'saem gemengt, mijn ziel bynae vermoorden,
Romili, waerde vriend, ick wil niet gaen van hier.

Rom. Arnulphe, wel hoe dus! maeckt ghy nu sulck' getier?
Ick meende dat ghy niet kost werden overwonnen
Van eenigh Vrouwenbeeld? 'k laet staen van liefd verslonnen,
Daer ghy voor desen meer aen my selfs hebt gemeldt,
Dat ghy van 't minnen ang, waert buyten sijn geweldt;
Maer nu begint ghy daer, nae 't schijnt, heel in te vallen.

Arn. 'k Beken, ick voelt, 't is waer, het was mijn wullips kallen
Daer 'k u meê quelden, maer nu quelt my min met pijn.

Tit. Speelnootje seght een reys, wat lietje sal het sijn?

Cor. Voorwaer, noch vind' ick niet dat my meer kan behagen,
Als dat wy songen 't eerst. *Tit.* Wat dunckt jou, wil jy 't wagen,
En singen 't selfde noch eens lustigh uyt den borst? *Singen noch eens.*

Cor. Ja; Dat 's begin. Daer is niet eensjens in gemorst,
En 't gong' soo braef als 't mocht, hoewel dat het in 't leste
Een weynigh haperde, soo quam het noch ten beste.

Clo. Wy treften 't altemael, 't was ſoetjes voorgewent.
Gal. Maer 't alderfraeyſte was dat Echo hiel het end.
Lau. Dat had ick niet verwacht, my docht het ſou daer ſtuyten.
Cor. Neen, Echo is te gauw, ſy ken ons lied van buyten.
Gal. Soo doet ſy waerde vriend, mijn lieve Coridon.
Arn. Mijn Goddelijcke Nimph, mijn zieltjens Licht en Son.
Cor. Seght Tityr is 't geen tijd dat wy van hier vertrecken?
Tit. Och ja vriend Coridon, kom laten wy t'ſaem recken
Ons leden tot de gangh. Wy willen ons beraên
Wanneer wy wederom nae d'Echo ſullen gaen. *Binnen.*
Arn. Romili, eed'le Heer, laet ons haer daet'lijck volgen.
Rom. Arnulph', ick ſegh' u, weeſt niet al te onverbolgen,
In uw' begonne liefd', die ghy ſoo haeſt begint.
Uw' doent' eerſt overpeynſt, dees ſaeck wel onderwindt,
Of 't raedſaem ſy of niet, die ghy hier wilt beginnen.
Arn. Ick ken Romili, ick ken mijn uytgelate ſinnen
Niet dwingen, die ick draegh die lieve Herderin.
Rom. Wegh, wegh, 't is gecke werck, flucx ſmijt het uyt uw' ſin;
Denckt nu om 't geen daer ghy my menighmael meê quelden.
Arn. Och! dat ick nimmermeer in deſe groene velden
Gekomen waer, noch dat ick oyt haer had' geſien,
Het waer belet geweeſt mijn gunſt haer aen te biên.
Ick ken 't niet laten, noch 'k ſal nimmermeer gedoogen,
Dat eenigh weerſtand my ſal trecken van haer oogen.
Rom. Is dit uw' meningh, Heer Arnulphe, die ghy gront?
Arn. Ick meent, ick ſegt, ik ſweert, ick ſpreeck het met mijn mont;
Dat niemand', 't ſy wie 't ſy, in dees' ons eeuw', of dagen,
Mijn liefd' die ick haer draegh, van my oyt wegh ſal dragen.
Rom. So meent ghy 't geen ghy ſegt? *Ar.* So doen ik waerde Heer.
Rom. En is 't u ernſt? *Arn.* Och ja. *Rom.* By d'Hemelen ick ſweer,
Dat ick van nu voortaen u niet en ſal verlaten,
Voor en aleer dat ſy uw' voorneem op goê maten.
Arn. Mijn Heer belooft ghy 't my? *Ro.* Ik ſweert u by mijn trouw,
En by mijn vaſte liefd' die 'k draegh aen mijn Juffrouw
Pelagia, waerom mijn boos' en oude Vader,
Niet wil dat ick met haer in d'Echteſtaet vergader,

Dit ſy een quel voor hem dat ick niet keer nae huys,
Voor, en al eer, ick ben verloſt van 't quaed' geſpuys
Het geen my daegh'lijcks quelt. 'k Sal u getrouwheyt toonen.

Arn. Daer ſal den Hemel u weer met geluck voor loonen.
Maer ſeght, hoe raecken wy beſt by der Herd'ren Ray?

Rom. Dees middel dunckt my goet, dat ick een kleed van zay,
Of ſlechte wol aen toog, en ghy een linne keelje,
Daer by een ſtroyen hoed, en ick een Speelmans veelje,
En trocken ſoo te ſaem in 't ſelſchap van haer liên,
Waer dat wy dan met een ons dienſt haer t'ſaem aenbiên.

Arn. Het alderbeſt dat ick oyt van mijn dagen hoorden.

Rom. Sa,dan niet lang gedriegt,noch hier gemaeckt veel woordē.

Arn. Kom gaen wy in der yl, en volgen haer met vlijt;
Al eer wy uyt 't geſicht haer ſelſchap werden quijt.
Maer holla! gints uw' knecht,het ſchijnt hy ons komt ſoecken.

Rom. Ay! ſchuylen wy in 't dal, of ginder in die hoecken
Van 't oud' vervallen Slot, miſſchien wy uyt ſijn reên,
Al luyſtrende verſtaen, waer dat hy nu wil heen'.

Arn. De geck is ſoet en ſacht, in 't ſlaep wy hem haeſt wiegen,
En ſoo hy komt, om ons, wy hem wel licht bedriegen.

Rom. Arnulphe ſeght my toch, hoe of op wat manier?

Arn. Wanneer hy ſoeckt, of vraeght, ſoo ſullen wy ons hier
In 't dichtſte van het Boſch, of in dit hol verbergen;
En klaeght of vraeght hy yets, ſoo ſullen wy hem tergen,
En ſpreecken even eens of Echo antwoord gaf,
En wyſen hem de wegh, op dat de bloed geen ſtraf
Van uw' Heer Vader krijght; ick ſal het onderwinde
Of hy by Debora geen hullip weet te vinde.

Rom. Uw' voorſlagh dunckt my goed, en ſtaet my dapper aen.

Arn. Kom, laet ons dan ſoo langh hier in dees Bomen ſtaen.

Francotrijpe.

WAt ramp! wat ongeval komt Francotrijp' beſoecken!
Waer dat ick ſoeck' of loop, ick vind' hem in gien hoeckē;
O! dat ick hum verloor, ſoo op die eele Jaght!
Mijn leve dagen langh had ick dat niet verwacht;

Dat

Dat wy verliesen hum, en hy sou sijn verlooren.
Och had hy noyt geleeft, noch nimmer waer gebooren,
Soo had, voorseker, hy sijn Vaers wijn niet geproeft.
Hoe was die ouwe man, mijn Heer, mijn Heer bedroeft,
Als ick hem tydingh broght, hoe hy van ons afdwaelde,
Hy sey niet veul, maer docht: 'k wod jou de nicker haelde,
En grimde tegens my, als of hy heyntje was;
Stracks daer nae tierden hy soo schrick lijck op dat pas,
Dat al de Hasen in de schottels moften beven;
Ick trooften haer, en sey, dat heeft gekoft jou leven,
Jy hebt genogh geleên, en dat al sonder schult;
Mit kierden hy hem om, en sloegh mijn sulcken bult
Recht boven uyt mijn neck, tot onder in mijn lenden;
Ick docht, niet langh geftaen, (maer datelijck aen 't wenden,
En teeg den acker op,) al eer 't hier ftyver weyt.
Hy sey, ten huysen uyt, en brenght my ftracks bescheyt,
Al eer jy weer omdreyt, waer dat hy is gebleven.
Soo raeckten ick 't gat uyt, maer, 'k weet nou van mijn leven,
Gien raed, indien ick hem niet wederom en krijgh.

Arn. Swijgh.

Fran. Ick wil niet swijgen, neen. Ick loop schier dat ick hijgh.
PotsslappREmenten! seght, sou ick mijn Heer niet soecken?

Arn. In hoecken.

Fran. In hoecken! dat's niet waer;'k verloor hem in het spoecken
Van d'aldereelfte jaght, in 't midde van het veld.

Arn. Telt.

Fran. Wat of ick tellen sou? jy weet niet wat jy melt,
Ick sou langh tellen eer dat ick hem sou bekomen.

Arn. Bomen.

Fran. Ja! Bomen tellen, ha! sou hy wel legge dromen,
Hier in de Bomen, van Pelagia, sijn dier?

Arn. Schier.

Fran. Schier! dat is noch niet hiel. Jy moet my seggen hier,
Of 't hiel of hallef is, of 'k wil niet met jou reden.

Arn. Treden.

Fran. Treden, dat wil ick doen: maer ick waer wel te vreden,

Dat ick vertrouwen dorst, dat jy gien loog naer was.
Arn. Ras.

Fran. O ja, niet al te ras! ick gae niet uyt mijn pas,
Ick kan mijn gangh' en tret wel nae den orber maecken.
Arn. Raecken.

Fran. Wel! dat is braef geseyt, dat ick'er by sel raecken,
Maer wanneer sel 't geschien, hiel onlangh of wat drae?
Arn. Jae.

Fran. Jae, dat is niet geseyt, nou ben ick even nae,
En noch en weet' ick niet hoe ick 't sel onderwinden.
Arn. Vinden.

Fran. Ha, vinden! seght eens waer? dat ick als de geswinden,
Hem soecken magh op bergh, door 't bosch, of in het hol.
Arn. Kol.

Fran. Seght my dan hoe dat ick die onderaerdsche mol,
Of duyveljaeghsters kuyl, te recht sel kenne krijgen?
Arn. Hijgen.

Fran. Hijgen noch nae mijn aêm? dat mocht jy beter swijgen.
Ick weet niet waer sy woont, is 't by de Tyber stroom?
Arn. Stroom.

Fran. Nou heb' ick het gevat. By get ick ben niet loom;
Ick wed dat ick haer hut wel met er haest sel soecken.
Arn. Spoecken.

Fran. Spoeckt so veel als jy meugt, ik vraeg niet na dat vloecken,
Ick heb soo veel verstaen dat ick niet missen sel.
Arn. Vaer wel.

Fran. En jy. Ick treê op wegh om soecken wel te degen,
In al de hollen die 'k hier vind' op dese wegen.
Arn. Wat dunckt u van het werck, is 't soo niet wel bestelt?
Rom. De geck heeft 't oock verstaen, want hy de boomen telt,
En sal wel haest het hol, van haer, soo doende, vinden.
Arn. 't Is soet, hy gaet al voort. Daer is hy by de Linden,
Nu wijckt hy wat ter sijd', en krijght de rechte baen.
Rom. Hy is op 't rechte spoor. *Arn.* Romili laet ons gaen
Nae 't Dorp, en voegen ons daer by de Harderinnen,
Op hoop' dat ick eens magh dat soete Nimphje winnen. *Bin.*

Fran-

Francotrÿpe.

INdien ick wel recht ſie ſtaet gund' een ouwe kluys,
En daer een Lindeboom. Gort zeeg' ons voor 't geſpuys
Dat hier uyt komen magh! nou, ick ſel hier aen kloppen,
En daet'lijck in heur hand een kruyſtepenningh ſtoppen.
Siet daer, dat is begin. Hou, is hier niemand in?
Die duyvels ſlapen vaſt, of 't gaet niet nae heur ſin.
Ick bonſer noch eens op, en ſel ſoo wacker trom'len,
Dat ſelf de duyvels moer haeſt voor den dagh komt drom'len.
Hy, dat was wacker aen! 'k wed dat ſy nou komt veur.

Debora.

Wie klopt, in 't donck're hol, ſoo ſtarrick op mijn deur,
Dat 't al ſchrickt, trilt en beeft wat hier is in mijn wooningh?
Fran. Doe maer een reysjen op. Ick bid' jou om verſchooningh,
Dat ick hier, Beſtemoer, ſoo klopten an jou huys.
Deb. 't Is onbehoorlick, knecht, dat jy maeckt ſulck gedruys.
Ick ſchrickte van 't geluyd; jy meught het jou wel ſchamen,
Soo ſtijf, en onbeſuyſt te kloppen, jae by namen,
Te ſchricken een oud menſch die hier dus woont allien.
Fran. 't Sijn leugens Beſtemoer; kom laet ick dat eens ſien,
'k Wed ick'er mier als tien ſel uyt jou ſchoorſtien halen.
Deb. Metworſten mien jy knecht. *Fra.* As met de duyvel dwalen,
En rijen op een Bock, by nacht, het roockgat uyt.
Deb. Ja wel, wat of deus' klap, ſegh ick, niet al beduyt!
Fran. Ick klap gelijck ick weet, 'k heb oock wel hoore kallen
Wat t'jouwent ommegaet. *Deb.* Knecht jy begint te mallen;
Gae, kijckt daer eensjens in. *Fran.* Neen, dat en doen ick niet,
Voorwaer my dunckt dat ick ſchier van jou backhuys ſwiet,
Al ſien ick'er gien mier, dat wil ick jou wel ſweeren.
Deb. Segh op, wat 's jou verſoeck, of wat is jou begeeren?
En waerom ſteurje mee hier in mijn eerſte ruſt?
Fran. Maer vrouwtje hoort, daerom, om dat mijn Heer bewuſt
Wod weſen van ſijn Soon, waer hy magh ſijn gebleven;
Of hy oock in een ſchulp is over Zee gedreven:

Of in een drooge sloot magh leggen, laes ! versmoort ?
Of van de Boerekick magh sijn op 't veld vermoort ?
Soo dat wy daerom sijn in sulcken angst en vreesen,
Dat ick wel doen sou, 't geen ick niet derf, mocht het wesen:
Hierom, ey Bestemoer, 'k bid', helpt ons uyt den droom.

Deb. Dat kan niet wel geschiên, of jy selt sulcken schroom,
En schrick, van 't naer gespoock op al jou leden krijgen,
Dat jy jou ziel van angst te keel licht uyt soud hijgen.

Fran. O, dat is niet met al ! ick word' niet licht vervaert,
Al quam de kleynste droes, met d'aldergrootste staert
Van Luysvaers helsche poort, daer in de nickers schuylen,
Ick vraeghde daer niet nae, noch souwer niet om huylen.

Deb. Jy seght dat sael'ge knecht, maer viel het jou ten deel
Dat hy by jou verscheen, jou broeck sou worden geel.

Fran. Dat is wel mier gebeurt, en noch niet langh voor desen,
Maer, 'k hoop 't sel niet mier schien. Nou wilter eens na lesen,
Of Joncker leeft of niet. *Deb.* Hout jou dan hier wat stil,
En onderwijlen sal ick doen uw' Jonckers wil.

Fran. De duyvel Bestemoer ! heb jy noch niet gevonden ?

Deb. Den oorsprongh maer alleen van al sijn droeve wonden.

Fran. By lyven, haest jou wat. *Deb.* Waerom? *Fran.* Om dat ick sie
Een van jou kameraets. *Deb.* Stae stil ; ick hem gebie
Dat hy vertreckt van hier. *Fran.* Wel, dan ben ick te vreden.

Deb. Hoor soete man, hoor hier, seght aen jou Heer dees reden,
Dat hy uyt Romen sich met alle vlijt begeeft,
En spoeyt sich nae den bergh Circillo, waer dat leeft
Xenophilus, een man, oud hondert seve jaren ;
Die voor sijn quellingh hem genesingh sal verklaren.
Gae heen' en seght hem dat ; hier dient niet op gesloft.

Fran. Ick danck jou Bestemoer. 't Geen sy my heeft verkoft
Daer twijffel ick al aen ! had ick een van heur boecken,
'k Wod 't selfde oock wel eens met toveren versoecken,
Of ick niet maecken kost een duyvel tot mijn knecht.
Sy staet noch gunder stil. Ick wil soo regelrecht
Eens sachjens tot haer treên, en stilletjens bekruypen,
Sien of ick krijgen kan 't boeck dat heur wil ontdruypen.

Dat

Dat heb ick al ewegh ! de rijckste die hier leeft
Ben ick. De Nicker ick beſweer, dat hy my geeft
Al wat ick hebben wil. Siet daer meê ſel ick leſe,
En ſoo de duyvelskop my 't niet geeft, magh hy vreſe.
Nou, eerst gemaeckt een ringh, en daer midde in geſtaen.
Ha ! die gevalt my wel. Siet daer meê vangh' ick aen.
Jae dit blad is het beſt, hoor toe hoe ick ſel preut'len ;
Mijn dunckt de duyvel droomt, voorwaer ik hoor hum reut'len.

De cados de monos, eſtos paratoſi.

Is dat gien fray begin ? nou ken ick 't op mijn duym ;
Ick maeck licht om een hayr de hiele hel ſoo ruym,
Dat wy gelijck tegaer daer ſouwen in tornoyen :
Siet daer! maer met een woord, wil'k 't hier vol duyvels ſtroyē.

Trayaynan.

't Was een kleyn duyveltjen, ick had mijn hiel verſint ;
Daer vind' ick noch wat frays ! dit breeckt al meerder wind.

Forfex forceps pollis follis cum Fleremuys,
Harpex raegbeesmius cum keren 't huys.

Wel! kijckt hier niemand uyt? ſoo moet ick meerder toov'ren.

Scholopomacherion,
Macheriszetoydes.

Dat woortje dat had kracht, nou ſel ickſe veroov'ren.

Hel roockt van Tabaki.
Smeer dick toe kavijaerd.
Brand'moris ſoep ſtarck'ke toe.
Rotterdammer Bierlaerſius.

Die Rotterdams' Bierlaers brenght menigh in 't verdriet.
Ick preutel al weer aen, ick heb het eynd noch niet.

An ſiel loop 't toe nae Blepharhont.
Tartaroglosſocathocoon.
Baratrum ſtinc nour von peckibus.
Or cum vol damp ſmooc van ſulphura.

Daer komt een duyvelskop, wat is 't een ſwarte nicker !
Siet daer, de duyvels moer, wat maeckt ſy al geflicker !
Hey, noch eens luſtigh op, ick heb noch niet genoch.
Wat duyvels jongh' is dat ? hy ſtinckt gelijck een ſogh.

A can-

Daer komt'er noch al meer, hoe ſel ick het beſt klaren?
Nou word' ick eerſt vervaert, 'k wenſch dat ſy van hier varen.
Mijn hart is hiel benaut, en 't lijf in groote noot.
Help, help, de duyvel! help, of ick ben daet'lick doot.
Deb. Wat is hier voor geſchreeuw? waer oft van daen magh komẽ?
Het is de Jonckheers knecht, of hy yets heeft genomen,
Daer ick niet van en weet? *Fran.* Ja Beſtemoer, och ja.
Deb. Ghy helſche honden, flucx, vertreckt nae d'afgrond, drae.
Wel knecht wat wod jy doen? *Fran.* 'k Wod maer een duyvel (maken.
Deb. Ja! derf jy onderſtaen dees' onbekende ſaken?
Kom, geeft mijn Boeck weerom, en weeſt nou wel verblijd,
Dat jy niet in de hel met haer gevaren ſijt;
't Is wel een groot geluck dat ick hier ben gekomen!
Sy hadden anders jou licht in de hel genomen.
Fran. O ja, 'k ſegh in de hel! doch 't ſcheelden d'hellift niet;
Sy worden ſoo gemien, en 't had wel licht geſchiet,
Dat ick niet had van haer geſelſchap konnen komen;
't Is noch hiel wel geluckt, maer! 'k ſelder wel of dromen. *Bin.*

VIERDE BEDRYF.

Tityr. Laura. Coridon. Cloris. Arnulphus. Galathea. Romilius.

Tit. Wie voert ons Hard'ren Rey nu vrolick aen den dans?
Cor. Die 't beſte van ons doet, draegt weg dees Roſekrans.
Arn. Verſchoont my waerde Maeght, dat ick my by u (voeghde,
Uw' lief en ſoet geſangh my boven al vernoeghde.
Gal. Uw' ſoet geſelſchap, vriend, is ons ſeer aengenaem.
Arn. En 't uw' geviel my meer wanneer ick by u quaem.
Rom. Soo deed' het kameraed, want ick my heel verblijde.
Lau. Kom, ſpeel jy eensjes op, wy ſullen van ter ſijde
Wat danſen op 't geluyt, dat nae ons Hard'ren wijs.
Arn. Danſt luſtigh elck om beſt, wie dat ſel hebben prijs.
Rom. 't Is Galathea, die 't beſt' danſt van d'Harderinnen.
Arn. Daer voor ſoo ſal ſy oock de prijs van 't danſſen winnen.

Cor. Die schrijf ick haer meê toe. *Tit.* En ick met volle gunst.
Clo. Ick hou haer voor de best in dese fraeye kunst.
Cor. Wel, als jy 't saem verstaet, soo sullen wy haer loonen,
Met bloempjens, lief van geur, en met dit kransje kroonen.
Lau. Kom, treden wy van hier. *Rom.* Laura, wy sijn gereed.
Arnulphe, nu uw' liefd' aen Galathe besteed't.
Arn. Wilt machtig' kleyne God liefds schichten in haer schieten,
Waer door Arnulphus magh haer weêrmin haest genieten.

Francotrÿpe. Victorius. Xenophilus.

Fran. IA Heer, het is voorwaer, self heeft sy 't my geseyt.
Vict. Jou bengel, ick segh neen; je brengt geen goed bescheyt
Van d'oude Toveres, die u sulcks heeft bevolen.
Of ick haer spreken mocht, en in haer donck're holen
Verschynen, om van haer te soecken in mijn quel
Behullipsame raed, soo sou genesen, wel,
Mijn innerlijck gevecht, van bangh' en naer' gepeynsen.
Fran. Geloof jy my niet Heer? ick segh het sonder veynsen,
Al 't geen dat sy my sey; hoe dat jy stracks most gaen,
Voorby de Baden van d'ouw' Diocletiaen,
Recht nae de Schouburgh toe, waer deur jy most passeeren
Tot aen de Schervenbergh: van daer jou gangh weer keeren,
Dat 's nae het ouwe graf van Cajus Cestius;
En dan Trigemina, de poort, die ick jou flus
Oock heb genoemt, die nu Sant Paulo wort geheeten,
Die moeten wy dan uyt. Ick sou oock niet vergeten
Het wonder groot gebouw, dat op de hooghte staet
Van 't Palatijnse spits, daer Albulus voor slaet;
Den Tyber meen ick, Heer, die met sijn snelle stroomen
De wegh ons wijsen sal, om aen sijn hut te komen;
Hy woont dicht by het Bosch, en onder aen de voet
Des berghs Circillo, waer dat jy dan selver moet
Van jou gelegentheyt, en sieckt, met hem wat spreken.
Vict. Soo dient op Isola ons' gangh, en dan geweken
Wat van ter sijden af, waer Circe heeft wel eer
Gewoont, die met haer konst, en wetenschap, veel meer

Te wege braght, als men oyt van haer heeft geschreven.
Sou noch die voor'ge kracht van konst, daer sijn gebleven
In 't dichtgevlochte Bosch, waer Myrt en Laureblaên,
Rondom Cypressen, en de Cederbomen staen,
Gemengt met Balsemkruyt, 't geen men daer noch siet pluckē:
Ick geef in all's geloof. Kom gaen wy, 't sal gelucken,
Indien wy vinden hem die sy u noemde doen.
Seght my hoe was sijn naem? *Fran.* Sijn naem? na mijn vermoen
Xenophilus, mijn Heer, heb ick aêrs wel onthouwen.

Vict. Xenophilus! dat was een Man van groot vertrouwen
Wel eer in 't Roomsch gebied, die met sijn goede raed,
En volle wetenschap, en konstens overdaed,
De Hooghachtbare Raed te dienen plaght ootmoedigh;
Xenophilus, ick segh, die eertijds soo voorspoedigh
Was, in welsprekentheyt, het waer oock in wat tael,
Dat hy der Room'ren gunst, van 't Hof, trock t'eenemael.
Sou d'Hemel en de Goon my soo goetgunstigh wesen,
Dat ick van mijn verdriet en quellingh sou genesen,
Door dees' sijn wetenschap, en heylsaem kloeck vermaen,
Vergelden kon ick niet, die deughd aen my gedaen.

Fran. Mijn Heer ick sie een hut, daer ginder in de telgen.

Vict. Kost hy door d'Arseny mijn herssens quel verdelgen.

Fran. Self staet hy voor sijn kluys, daer hy in d'aerde wroet.

Vict. Ick spreeck hem aen, vertreck van hier. Weest seer gegroet
Ghy Oudheyds braefste pronck, en roem, al hier ter stede,
En der bedruckten troost. Ach Vader! 'k heb een bede
U af te bidden, voor mijn harssens naer gequel.

Xen. Uw' voorslagh, eed'le Heer, kan ick aenmercken, wel,
Uyt 't droevigh ongeval dat u is opgekomen;
En d'oorsprongh van uw' quael, alleenlijck wert genomen
Uyt 't opslaen, van mijn Heer sijn bangh en naer gesicht.

Vict. Wat is het voor een sieckt? ick bid' brengh 't haer in 't licht,
Op dat'er goede raed magh voor haer sijn bevonden?

Xen. Sy is van sulck' een aerd, als eertijds wel doorgronde
De Godd'lijck' Æsculaep, als hy haer droefheyt noemt.
De wijs' Hippocrates, dit ongeval oock roemt,

Als

Als hy het des gemoeds ontroering' seyt te wesen;
Waer door het bloed wort grof, soo dat de hef geresen,
Van dit, stijght nae het breyn, en geeft den mensch geen rust,
Vermids sy dan ontneemt de geesten al haer lust.
Galenus schrijft van 't selfd' seer naecktelijck nae wenschen,
In plaetsen seer verminckt, aen 't lichaem van de Menschen:
In 't sevend' hooftstuck, dat is van sijn derde Boeck.
En als ick d'oorsprongh self ten vollen ondersoeck,
Ken ick bespeuren dat het hier uyt is ontstaende;
Als Aristot'les tuyght, in d'eerste vraegh, aengaende
Het dartighste gedeelt. Die overgroote Man,
Daer hy in 't eerste Boeck verschilt met Tusculan,
Daer by Quintiliaen, in 't tiende Boeck, verhalen,
Dat uyt 't onrust gemoed ontstaen dees' droeve qualen;
En quetsen, seggen sy, veel radder als de schicht
Van Jupijns snelle vlam, of giftigh blixemlicht;
En droogen in der yl des menschen vochtigheden,
Dat men de lust niet heeft, te brengen van haer stede
Het eene lidt of 't aêr; soo datmen blijft verselt
Met onlust, naer gepeyns, die 't breyn gestadigh quelt.
De stem blijft in de keel, noch derft de galm niet uyten,
Vermids dees swarte damp haer zenuwen komt sluyten.
Het ingewant dat trilt, en 't heele lichaem beeft,
Uyt yd'le vreese, voor het geen' noyt hinder geeft.
Het leven schijnt verhuyst, ja d'uyterlijcke deelen,
Sijn of de droeve dood daer sellif in quam speelen;
Seg, is 't niet so mijn Heer? *Vict.* Ghy hebt mijn sieckt verstaen.
Wat middel vind ghy voor dees sieckte nu gedaen,
Bid' ick u wijse Heer, op dat ick magh bekomen
Gesontheyt, die helaes! van my is wegh genomen,
Door oude quellingh die my braght een eenigh Soon?
Xen. Dees middel wert van my, voor 't eerst, u aengeboon,
Dat ghy uw' geesten sult in als gerustigh setten.
Ten tweeden sal, mijn Heer en Vriend, met vlijt wel letten
Dat hy in spijs en dranck sich niet te buyten gaet;
In gramschap van 't gemoed sal hy oock houden maet,

Op dat naturens kracht, noch geesten niet verspreyen;
Om die te houden t'saem, soo sult ghy u bereyen
Een machtigh tegenweer, 't welck uyt de hersens drijft
Gedachten, daer ghy al haer werckingh meê verstijft.
Vreughd, blijdschap in 't gemoed, laet dees by u huysveste;
Gerustigheyt aenvaert, en wilt de voorder reste
Van kommer, sorgh, en quel, wat setten aen een sy:
'k Verseker u dan vast, door dees mijn middel, vry
Van al uw' ongemack. *Vict.* Ach! mocht ick die eens weten,
Ick sou dees weldaed nu, noch nimmermeer vergeten,
Die God, en d'Hemel my, door u, had aengedient.
Xen. Ghy sult niet veer van hier, mijn eed'le Heer en Vriend,
In schaduw' van veel Eyck, en groene Lindeboomen,
Dicht by der Herd'ren Rey, en Herderinne komen,
Die met haer soete galm, en lieffelijck gequeel,
Van 't lockende geluyt (uw' quellinghs tegendeel)
Uw' harte sullen stracks verquicken en vermaken,
En droefheyds banden en beklemde schroeven slaken.
Vict. 'k Bid' oude Vader, seght, waer dat dees' in bestaet?
Xen. Alleen door d'eed'le kunst, die door een vaste maet,
En wetenschap van stem', of snaren, nau gedwongen
Wert, en door sterck bedwangh van spieren t'saem gewrongen,
Te geven soet geluyd, soo dat dees dwingh'lands pijn,
Voor uwen quellingh is de rechte Medicijn.
Wel eer de Goden haer, en noch hier in vernoegen,
En daerom gingen sy die in drie deelen voegen:
Ja vlochten die soo vast te samen met malkaer,
Dat d'een gantsch niet vermocht te uyten sonder d'aêr.
Den eerste doet de galm, uyt 't hout, door snaren springen,
De tweede komt haer lof met soete rijmpjens singen,
Welcke is die waerde konst, ons rijcke Poësy,
Die sonder haren Rey, 'k segh nimmermeer staet vry,
Der negen Sust'ren Choor vrymoedigh te versoecken;
De derde derft oock haer, hier in soo seer verkloecken,
Dat sy het vonnis strijck wie van haer eer beveght:
Want met d'een sonder d'aêr niet ken sijn uytgerecht;

Ick meen het ſoet geſangh, daer Poëſy beneven:
Dees ſoo veel vreughd te ſaem uyt haren boeſem geven,
Dat ſy de geeſten doen verrijſen uyt den hel,
Om eens bevrijdt te ſijn van 't naer en droef gequel.
Dees' doen het bangh' geluyt en 't diep geſucht verdwijnen;
Dees' doen in droefheyt meer als al de Medicijnen.
Hier uyt rijſt deſe ſpreuck: *Den krancken ſinght men toe*
Den Medicijn, op dat ſy hem veel voordeel doe.
Dees' krachten en noch meer die ſijn in haer vermogen.
Vict. Mijn droefheyt dien ick heb, kan die ſijn weghgetogen,
Alleen lijck door de kracht van 't aengenaem gehoor?
Xen. Och ja, mijn waerde Heer. *Vict.* Mijn Soon, die ick verloor,
Krijg ick daer door niet weer. *Xen.* Hy ſal wel haeſt weêr keerẽ.
Vict. Ick waer geneſen, ach! nae wenſch en nae begeeren.
Xen. Soud ghy geneſen ſijn indien dat ghy hem vond?
Vict. Geneſen ſoud' ick ſijn, ach leyder! van mijn wond.
Xen. Seght my, hoe is ſijn naem, of magh ick die niet weten?
Vict. Romilius, mijn Heer. *Xen.* Is hy alſoo geheeten?
Seer wel! was hy alleen? *Vict.* Wanneer hy gingh ter jaght,
Verſeldẽ hem ſijn vriend, en knecht. *Xen.* Sijn vriend, ha! wacht,
Ick heb genoegh verſtaen. Gae, wilt niet langer wachten,
Uw' langh gedragen pijn ſal nu wel haeſt verſachten,
Ter plaetſe daer ick u voorheen heb af gemeld;
Gae, voeght u onder haer in 't rijcke klaverveld;
Ghy ſult den overhand daer van uw' quellingh krijgen.
Vict. Uw' trouw', mijn oude vriend, en ſal ick niet verſwijgen;
Uw' raed neem ick in danck, en ſal van ſtonden aen
Nae d' heylſaemrijcke plaets om mijn geſontheyt gaen.
Doch eer dat ick vertreck, ſegh, waer meê ſal ick loonen
Uw' goe genegentheyt, die ghy my komt betoonen?
Onwaerdigh dat ick die, van u mijn Heer, geniet.
Xen. Dees' dienſt is waert, mijn Heer, dat die aen u geſchiet;
'k Bid' laet dees' redenen, van 't weder loonen, ſteken:
Ick wil niet dat ghy ſult eens van vergeldingh ſpreken.
Vict. Soo blijf ick dan verplicht. *Xen.* En ick u dienen ſel,
So langh den Hemel 't wil. *Vict.* Ick u veel meer. *Xen.* Vaer wel,

Vict. En ghy, ô wijſheyds roem, en konſtluſtlievend' Vader.
My dunckt 't nu tijd ſal ſijn, dat ick alhier wat nader
Sijn raed in 't werrick ſtel. Waer of mijn knecht magh ſijn?
Tſa Francotrijpe, tſa. *Fran.* Mijn Heer, wat! roep jy mijn?
Vict. Soo doen ick, kom, tree voort, wy moeten onderwinden,
Of wy gund by dat Dorp, wat Harders kunne vinden. *Binnen.*

VYFDE BEDRYF.

Arnulphus. Galathea. Romilius. Laura. Tityr. Coridon. Cloris.

Singen de Voys: *Van de Brande.*

Herders uw' Vee laet weyen,
Wilt u tot vreughd' bereyen,
In dees' gewenſte tijd;
Daer Galathe verheven
Wert, en ons wil begeven,
In ſpijt van die 't benijdt.
2. *Arnulphus heeft ſijn ſinnen,*
Vyt trouwe liefd' en minnen,
Op deſe ſlechte Maeght,
En arme Harderinne,
Heel laten overwinnen,
Die hy hartgrondigh draeght.
3. *Hoe komt 't geluck haer ſoecken*
In dees' verſchove hoecken,
Daer d'armoe ſellif leeft:
Die nochtans overvloedigh,
Met brood en water, goedigh,
Ons nootdruft rijck'lijck geeft.
4. *Ons' Lammetjens wy wayen*
Door 't Boſch, op dorre Hayen,
Met volle vreughd' en luſt;
En dan weerom gedreven,
Het voedſel haer gegeven,
Zijn wy altijdt geruſt.

5. Meer

5. Meer ſoetigheyt wy rapen,
By ons' onnooſ'le Schapen,
Als eenigh Prins op aerd',
In ſijn vergulde Salen,
Daer hy vreughd' ſoeckt te halen:
Die ons den Hemel baert.

6. Galathea wil verlaten,
Haer vee voor hooger ſtaten,
Ick meen 't haer rouwen ſal;
Dus niet te min wilt ſingen,
En blijdelijck omſpringen
Op bergh, en over dal.

7. Vw' keeltjens wilt ontſluyten,
En laet de gallem uyten,
Singht vreughdigh met geſchal:
God-Hymen ſal ons leyen,
Ter plaets waer dat wy ſcheyen,
Met blijdſchap over al.

8. Hy ſal haer ſegen geven,
Dat ſy in vrede leven,
Bevrijd van quaet vermoen;
Twiſt, gramſchap ſy verſtooten,
Haer liefde moet vergrooten:
Blyvend' In Elen Doen.

Tit. Wat dunckt jou van 't begin, is 't Coridon niet fray?
Cor. 't Is Tityr, my een luſt te danſſen met dees Ray,
Van ſoete Hardertjens, en vrool'ke Harderinne.
Tit. Laura, mijn bolle Meyt, en gouſte Coninginne,
Segh jy 't een reysje uyt, hoe dat het jou behaeght?
Lau. 'k Verwonder Tityr ſeer, dat jy my ſulcks afvraeght!
Daer jy nochtans wel weet, dat ick van al' mijn dagen
Gien breeckſpul ben geweeſt, noch eenighſins miſhagen
Gehad heb in ons' Rey, het ſy oock waer het was.
Rom. Dat heb ick wel vermerckt op 't aldereerſte pas,
Wanneer ick in de ringh van 't ſelſchap ben gekomen.
Arn. Dees wercken ſijn getuygh, en werden aengenomen,

Ge-

Gelijck het blijckt, niet waer mijn Engel Galathe?
Gal. Het is als yder seyt, en soo segh' ick het meê,
Want in 't besloten hert wy haer niet kunnen bergen.
Cor. Kom, kom, dus niet gemalt, laet af dit hitsigh tergen,
Voor ons, wy hadden oock wel garen eens een soen.
Lau. Hout wat van 't mallen op; kom sitten wy in 't groen,
En singen noch een liedt, ons Galathe ter eeren.
Arn. Ay, gaen wy sitten neer, ons vreughd' sal noch vermeeren.
Tit. Singht Coridon een liedt, dat op dit werck best sluyt.
Cor. Ick heb een liedt gemaeckt, ter eere van de Bruyt,
Geen fraeyer dunckt my souw ick hier op kunne maken.
Lau. De voys, is die bekent? *Cor.* Jy selt daer wel op raken,
Sy is hiel licht, en op het liedt (is het begin)
Van lief Rosett' ick ben bevangen van de min.
Gal. Die voys is lieffelijck, singht op, en wacht niet langer.
Cor. Neen, dat het singht een aêr, ick ben geen rechte sanger.
Clo. Wie 't beste singht van ons, die neem' het in de hand.
Lau. Soo geeft het aen Astre, die singht de best van 't land.
Arn. Wel, geeft het dan aen haer, sy sal 't wel soet uytqueelen.
Gal. Mijn liefste, Sylvius, en Faunus, sullen 't speelen.
Arn. Dat 's recht mijn eygen ziel, mijn uytverkoore Bruyd;
Kom, maeck slechts een begin; Syreen, steeck jy de fluyt.

VOYS: Lief Rosette ick ben, &c.

DAelt Goddinne van de Minne,
Vyt uw' Troon,
Met liefds dwingeland uw' Soon;
Die verslinnen en verwinnen
Kost het hert,
Waer in liefd' noyt was verwert;
Zegent haer,
Met uw' Hemels Rey en schaer.
2. *Daer nae sullen wy doen roocken*
Vw' Altaer,
En wy Harders met malkaer,
V een offerhand aenstoocken,

Soet

Soet van geur,
Al der Bloemen eelſte keur,
Eelſte brand,
Van het aerdrijcks ingewant.
3. *Of wilt ghy dat wy uw' drempel*
En uw' ſtoel,
Vlechten met een Myrthus doel?
En beſtroyen haren drempel
Met het groen,
Van een Roos of Lelybloem?
Laure blaen
Salmen aen't verwullift ſlaen.
4. *Stort uw' zegen, gouwe regen,*
In haer ſchoot,
En van weerliefd noyt ontbloot;
Laet te degen u bewegen,
En vergunt,
Dat eendracht by haer uytmunt:
Op dat ſeer,
Liefdens vyer ontfoncke, meer.
5. *Speelgenootjens, vreughdens boodjens,*
Tree wat voort,
Breng ht de Bruyt al daer't behoort;
Wil ſy noodjes, wort ſy rootjes,
Kreunt't jou niet,
't Is God-Hymen die't gebied,
Dat ſy tree,
Nae vrouw Venus legerſteê.
6. *Bruygom Heer, wilt niet langh wachten,*
Want jou Bruyt,
Leyt gedeckt met bloem en kruyt,
Op de ſlachtbanck om te ſlachten,
En verbeyt
De dood die g'haer hebt bereyt:
Dus u ſpoeyt,
Nae de dood in Liefde bloeyt.

Gal. Arnulphe, 't heeft nu val, en 't lied ken my bekooren.
Arn. Mijn waerde Galathe, 't luyd my ſoet in mijn ooren.
Cor. Het klinckt ten Hemel toe. *Tit.* O broertje, 't had een aerd!
Clo. Dat liedje, Speelnoots, is 't gehoor der Goden waerd.
Gal. Noch eensjens op. *Cor.* Neen, wat geruſt, 't ſou ons verveelen.
Vict. Een Hemels ſoet geluyd galmt uyt haer held're keelen.
Wat wonder werrickt ghy, ô Goden, in den menſch,
Die baet noch ſtaetſucht heeft, maer al des wereld wenſch,
In 't vuyl verworpen land, waer dat hy ſit verſchove,
En by die geen veracht, die daeg'lijcks komt ten Hove,
En meent dat hy alleen des wereld welluſt pluckt,
Niet denckend dat hy daer haeſt kan ſijn uytgeruckt.
Ach! dat ick ſoo veel tijds onnut'lijck heb verſleeten,
Is my van harten leed. Had ick wel eer geweten,
Dat by d'onnooſ'le lien, vol armoê, in het veld,
De rijckdom van 't gemoed', in blijdſchap waer geſtelt,
Ick had uw' Hooſſche pracht, ô Romen, lang verlaten.
Fran. Mijn Heer, of jy met haer een weynighje ginght praten,
Licht dat het veur jou hart een confortijfje was.
Vict. Ick gae en ſpreeck haer aen. U, die in 't weeldrigh gras,
En in de lommer van veel aengename bladen,
Geſeten ſijt met vreughd', wil d'Hemel t'ſaem verſaden,
Met gunſt en zegen van haer Goddelijcke goed.
Arn. Danck ſy u waerde Heer, voor dees' uw' heuſſche groet;
En woude dat de Goon u tien voor een weer gaven.
Vict. Danck ſy u wederom. *Rom.* En wy, u arme ſlaven,
O eed'le groote Heer, ons buygen tot uw' dienſt.
Vict. Waerom ick by u kom, alhier, op 't onverſienſt,
Kunt ghy niet raden. *Tit.* Dat waer ons een kunſt te weten.
Vict. So doet het goede vriend. *Lau.* Mijn boerſheyt ghy af meten
Kunt, die ick door dees' vraegh, mijn Heer, vrymoedig pleegh.
Vict. Wel, lieve Harderin, verklaer 't my vry te deegh,
Uw' grondigh' hertens tocht, daer ghy meê ſijt beladen.
Lau. De vraegh is, maer alleen, waerom mijn Heer dus ſpade,
Komt om verſoecken ons, hier in den avondſtond?
Vict. Xenophilus zey 't my. *Gal.* Xenophilus die ſond'

U hier

U hier by ons ? ey ſeght, waerom was 't dat hy 't dede ?
Vict. d'Eerſt' oorſaeck Herderin, was, dat ick hier ter ſtede
Verkrijgen ſou voor mijn uytmurgh'lend' beend'ren ſap,
De rechte tegenweer, en heelens wetenſchap.
Tit. Is die hier beter als in Romen te bekome ?
Vict. Och ja, want nimmermeer ons overprachtigh Rome
My ſoo veel ſalvingh gaf door haren Arceny,
Als ick ontlaſtingh voel in 't droeve hert van my,
Alleen door 't ſoet geluyd, dat ghy ſoo lieflijck maeckte.
Cor. Mijn Heer, hoe komt het by, ey ſeght, dat ghy geraeckte
Uyt Romen, en alhier tot ons gekomen ſijt ?
Vict. Twee ſaecken van gewicht, die my in deſen tijd
Benauwen, en door quel mijn herſens ſoo veer brengen,
Ten waer ick hullip ſocht, dat ſy haer ſoude mengen,
Vol grouwel, tot mijn ziels en lichaems ondergangh ;
En om te ſchutten dit, ſoo ſou ick nae 't geſangh
Van u, wat luyſt'ren, om mijn droefheyt te verquicken.
De tweede was, waerom ick herwaerts my ſou ſchicken,
Om winnen groote ruſt in mijn ontroerd' gemoed.
Arn. Van waer komt u dees' quel? *Vict.* Een eenig' Soon 't my doet;
Die van my is gegaen met boos' en quâde wille.
Rom. Heer, dat geſchiet wel meer. Wat waren uw' verſchillen,
Die d'oorſaeck brochten by ? *Vict.* Alleen, dat hy verſocht
Te trouwen met een Maeght, 't geen my niet raedſaem docht.
Arn. Dat beurt wel alle daegh, wilt u dies niet eens kreunen.
Het ſelfde deed' een reys, een van mijn Vaders Seunen,
Noch niet heel lang geleên, of 't heden waer geſchiet.
Vict. Dat brengt hem hertſeer aen. *Arn.* Maer noch en weet hy 't
Uw' Soon, Heer, is die met de Juffrou wegh getogen ? (niet.
Vict. Mijn waerde vriend, ô neen! mocht ick hem weer beoogen,
Seer graegh ick met mijn wil het nu gedogen ſouw.
Rom. Wanneer het is te laet, dan krijght de menſch berouw'.
Vict. Het rout my veels te veel. *Ro.* Hoe wert uw' Soon geheten?
Vict. Romilius, mijn vriend, Victori Soon, wilt weten,
Dat hy geheten wert. *Arn.* Doen ghy hem laeſtmael ſaeght,
Was hy alleen? *Vict.* Neen vriend. Nae dat hy had gevraeght

Verlof, om op de jaght het wild te mogen ſoecken,
En ick hem oorlof gaf, is hy heel vroegh aen 't ſpoecken
Geweeſt, met onſe knaep, daer by Arnulph' ſijn vriend.
Gal. Sijn Soon hy nader is, jae nader als hy mient.
Arn. Arnulphus en u knecht, ſijn die niet t'huys gekomen?
Vict. Mijn knecht heb ick alleen, Arnulphus nie tvernomen.
Rom. Met oorlof, dat ick vraegh, hoe was uw' Soons habijt?
Vict. Een roode Ryrock, met een degen op ſijn ſijd',
Fris van geſtalt, van baert wat bruyn, en bly van leven,
Ontrent van uwer langht'. *Cor.* Waer die magh ſijn gebleven,
Dat weet die goede God! *Lau.* Sy waren met haer tween.
Tit. Ick heb die oock geſien, en 't is niet langh geleên,
Ick mien dat ick haer noch wel haeſt ſou onderhalen.
Vict. Indien ghy dat koſt doen, 'k ſou rijckelick betalen
De moeyte die ghy deed'. *Gal.* En of ick haer bequam,
Soud' ghy, mijn groote Heer, niet toornigh ſijn en gram,
Als uytgelaten, op haer beyde buld'rend' raſen?
Vict. Ick ſou, ach! Herderin, mijn grage zieltjen aſen,
Uyt haer geſicht alleen, dat in my is verteert.
Tit. Mijn Heer, of ick haer vond?
Vict. Soo brengt haer hier, ick ſweer 't,
Dat alles nae haer wil, ſal met mijn wil, geſchieden.
Tit. Hier ſtaen ſy bey te gaêr.
Rom. Ach Vader, nae gebieden,
Ick voor uw' voeten buygh'. *Vict.* O Hemel, wat ick ſie!
Arn. Arnulphus met ſijn Bruyd, en uw' Soon, op haer knie,
Gelegen, met ootmoed', haer kennend als onwaerde.
Vict. Verblijd met my, ghy drie, en rijſt op van der aerde.
Ick wil betoonen, hoe mijn ziel nu is verheught,
Door dees mijn waerde vond. Xenophylus uw' deughd
Ick niet vergelden kan. Debora, uw aenwijſen,
Moet nae mijn wil en wenſch tot d'Oppergoden rijſen,
Met volle gunſt en danck. U, voor de Medicijn,
Die ghy, ô Harders, vol van vrolickheyd, aen mijn
Te ſeer bedroefde ziel, met voordeel hebt beweſen.
Tit. O machtigh' edel Heer, die altijd moet gepreſen

Van onſe Harders ſijn, wy dochten nimmermeer,
Dat jy van deuſe knecht ſoudt Vader ſijn en Heer.

Lau. Hoe langh hy by ons was, quam ons noyt in gedachte,
Dat hy uyt Romen waer een van ſoo eel geſlachte!

Cor. Ick miende dat hy was, mijn Heer, een Boer als wy.

Clo. Dees' Harders rock, ick ſpeur, die raeckt nou aen een ſy.

Lau. Den Hemel wil jou t'ſaem met luck en kinders ſeegh'nen.

Vict. Kom, Harders gaet met my, waer ick u ſal bejeegh'nen
Met alle lieflijckheyt, om dat ick ben verloſt,
Door u, van mijn gequel, 't welck mijn vleeſch heeft gekoſt,
Oock voorder wil ick dat ghy t'ſamen ſult vereeren,
Dees twee verliefd'er feeſt, en daer noch by vermeeren,
De vreughd' die Hymen geeft, wanneer mijn eenigh' Soon,
Romilius, proncken ſal als Bruygom met een kroon,
By ſijn verkoren Bruyd, by ſijn gewenſte leven,
Pelagia. *Tit.* De Goon haer voorſpoet willen geven.

Lau. Hy die almachtigh, Aerd en Hemel t'zaem regeert,
Wil zegenen haer ſtae', dat ſy in als vermeert.

Cor. Die alles is in Al, haer vreughd en jeughd laet groeyen,
Dat ſy met d'Eg'lentier, *In Liefde mogen Bloeyen.*

U Y T.